Ч. 196 (14.739). ЛЬВІВ, ВІВТОРОК 7. ВЕРЕСНЯ 1937 Opłata pocztowa uiszczona gtówką. РІК LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Хто такий новий прем'єр У. С. С. Р?

Новий голова ради народніх комісарів УССР Михайло Іліч Бондаренко прийшов на світ 1903. р. в робітничій родині. 1925. р. вступив він до КП(б)У і там займав по черзі ріжні становища. Якийсь час працював він на Закавказзі, опісля на Україні як секретар окружного комітету у Харкові та у Виинниці. Він належить до центрального комітету і політбюра КП(б)У та має ордер „червоного прапору праці".

ЛЯКОНІЧНО.

„Вісти" й „Комуніст" з 1. ц. м. подають на долі 1. сторінки, без наголовку, товстим друком таку вістку:

„Любченко замотався у своїх протисовітських контактах і боявся відповідальности перед українським народом; тому 30. серпня, коли пленум центрального комітету КП(б)У мав розглядати його поступування, він відібрав собі життя."

Велика самостійницька змова у Грузії.

ВИСОКІ СОВІТСЬКІ ДОСТОЙНИКИ МІЖ ЗМОВНИКАМИ.

Льондонська преса подає подробиці про смертні присуди на грузинських самостійників.

„Морнінґ Пост" з 31. серпня пише: „Перед найвищим судом совітської Грузії ведеться тепер розправа, яка своїми розмірами і вагою дорівнює процесові маршала Тугачевського. Одинацять совітських достойників, з яких девять занимало високі становища в комуністичній партії, призналися, що вони належали до „контрреволюційної терористично-диверсійної орґанізації". Ту орґанізацію, як запевняє всесоюзний комісаріят внутрішніх справ (себто ГПУ — прим. ред.), вспіли „зліквідувати". Обвинуваченим закидують, що вони були у змові з „грузинським контрреволюційним центром правого ухилу" та виконували його припоручення. У проводі орґанізації були недавно арештовані члени закавказького уряду. Згідно з актом обвинувачення, викрита орґанізація хотіла скинути совітську владу і запровадити „капіталістичний" лад. Щоби дійти до своєї цілі, послуговувалась вона саботажем і терором. Збройне повстання мало вибухнути вже в цьому році, змовники хотіли захопити владу і проголосити відірвання Грузії від Совітського Союзу."

Як подає дальше тойже кореспондент, на чолі самостійного уряду мав стати віцепрем'єр теперішнього закавказького совітського уряду, Аняшвілі. Голову комуністичної партії Грузії мали вбити.

„Морнінґ Пост" з 2. вересня повідомляє вже про закінчення процесу і засуд всіх обвинувачених на смерть. Присуд виконано негайно. (УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

Анґлія і Франція запрошують 10 держав на середземноморську конференцію.

Британський уряд наказав своїм дипльоматичним представникам разом з французькими запросити на середземноморську конференцію, що відбудеться 10. ц. м. (у пятницю) у Швайцарії, уряди 10-ох держав, а саме:

середземноморські: Італію, Югославію, Грецію, Туреччину, Альбанію та Єгипет.

Чорноморські, які мають вихід також через Середземне Море: СССР, Болгарію та Румунію та

Німеччину, яка потерпіла від нападів на її кораблі, крім того грає важну ролю в акції неінтервенції.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРОЄКТ.

На цій конференції Велика Британія предложить такий проєкт: Учасники конференції накажуть своїм воєнним кораблям знищити кожне підводне судно, яке стрінуть на Середземному Морі.

З огляду на те середземноморські держави мають тримати свої підводні судна у пристанях або на територіяльних водах. Якщо якесь підводне судно мусітиме виплисти на повне море, мусить воно плисти по поверхні і з вивішеним прапором.

Крім того конференція занялась би забезпекою перед летунськими нападами на кораблі. **Якщо деякі держави спротивляться цим постановам, Франція і Анґлія введуть їх в життя, не зважаючи на це.**

НЕ ІТАЛІЙСЬКІ, ЛИШЕ СОВІТСЬКІ ПІДВОДНІ СУДНА НАПАДАЮТЬ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

Каїрський щоденник „Мокаттан" твердить, що напади на кораблі на Середземному Морі роблять совітські підводні судна, бо СССР хоче поширити війну на інші держави та довести до великого міжнародного конфлікту.

Велика японська офензива на шанґайському фронті.

Нині рано в год. 7.30 почалась японська офензива, яку очікували вже здавна. Японці перевели інтенсивну артилерійську підготову з батерій та воєнних кораблів, китайська артилерія відповіла.

Кружляк „Ізумо" веде наступ до бульвару Юкон (між Шанґаєм і Вусуном). 20 японських літаків та маринарка співділає зі сухопутніми військами в наступі на всі відтинки.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

3 японські літаки перелетіли над Сватов і скинули 8 бомб; не відомо, які наслідки бомбардування. Інші японські літаки збомбардували в год. 7.30 залізничу лінію Шанґай—Ганчев, намагаючися знищити панцирний поїзд, що обстрілював японські становища в Чапеї від год. 5. до 7.50. Японський контрторпедовець бомбардував Путун.

НАСТУП НА ПІВНОЧІ.

Як подає японський офіційний комунікат, японські війська посуваються на південь здовж залізниці Тієнтсін—Пекін; вони заняли вже Мачан.

БЛЬОКАДА КИТАЮ.

Японський уряд проголосив учора бльокаду китайських побереж і заборонив китайським кораблям плавати; лише кораблі посторонніх держав вільні від бльокади.

Іде до нових виборів.

Львів, 6. вересня 1937.

Розвиток подій у Польщі веде простим шнурком до нових виборів. Така бодай є льоґіка тих подій і льоґіка всієї ситуації у державі. Інша річ, чи політична практика буде стосуватись до цієї льоґіки: сумний і пребагатий досвід із ріжних ділянок польського держ. життя каже бути обережним, коли приходиться ставити прогнози, бо льоґіка не є тут єдиним критерієм.

Ситуацію можна в той спосіб схарактеризувати: не знати, чи можнаб на пальцях руки порахувати у Польщі людей, які ще перечилиб, що обовязуюча виборча ординація виказалась фатальною та що істнуючий сойм є ще гірший від тієї ординації. Ніхто з цього сойму не вдоволений, і хоч впевняє дехто, що такий сойм і сенат урядові таки вигідний, проте можна почути теж погляд, що й сам уряд уже втомлений цією надто великою вигодою. Коли тільки розпочалась каденція, автор цих рядків дозволив собі предсказати, що той „експериментальний" сойм буде зраджувати амбіції претендувати до ролі „дійсного" сойму, бо його невідомі величини схотять стати відомими, та що з другого боку уряд, на якому тяжить і сама ординація виборча і її переведення, схоче показати, що він той сойм респектує. Ті тенденції можна було дійсно помітити по обох сторонах. Але їхні висліди досить жалісні. І нині одна і друга сторона відчуває, що на вул. Вейській пусткою стоїть величаво перебудований колишній будинок „Інституту благородних дівиць", навіть коли він вщерть повний, а перед ним стоїть довгий шнурок авт.

Творці нової вибор. ординації може й нічого більше не бажали собі, як саме такої пустки. Однак нині чуємо з ріжних польських ідеольоґічних кутиків нарікання, що нещастям польського державного життя є пустка. І чейже від смерти Иосифа Пілсудського не бачимо нічого іншого, як тільки гарячкові спроби чимось ту пустку заповнити. Нічим іншим не є теж ОЗН, — а що досі викликав він тільки ще більше роздрібнення польського громадянства й у висліді ще більшу пустку, — це вже інша справа. В кожному разі у відповіді на гасло консолідація — залунало гасло нових виборів, а й самі провідники ОЗН мабуть здають собі справу, що так чи інакше буде завершена їхня праця, таким чи інакшим успіхом чи може повною невдачею, — все одно цей сойм не може репрезентувати „сконсолідованого" народу.

Нових виборів домагається вся польська опозиція, і та засаднича, і та, що готова на розмови з представниками режіму, і самі люди режіму, які мають за собою деякі суспільні орґанізації та працю в терені чи популярність імен. Проти виборів є ті, які лякаються провалу при якихнебудь свобідніших виборах, і всі ті, які лякаються повороту до часів передтравневого „соймовладства". І це найбільший камінь предкновення: коли навіть здорова оцінка ситуації каже, що необхідною річю є демократизувати режім, що треба відчинити вікна і не лякатись продуву ріжних ідеольоґічних течій, то зараз виринає острах перед „партійництвом", утотожнюваним у Польщі з поняттям

демократії. Колиб так можна і сойм розвязати і ординацію змінити і спонукати партії, що бойкотували вибори у 1935. році, взяти у нових виборах участь, і одночасно усунути небезпеку, що новий сойм стане відразу демонструвати проти обовязуючої конституції та захитає підвалинами реж..., — о, тоді ми малиб вибори вже, негайно...

Але, що погодити засаду тотальности держави і мрію однопартійної сиcтеми з вимогою рахуватися з польською міжпартійною та міжнаціональною дійсністю, — дуже важко, то й найти вихід з цього завороженого кола не так легко. І коли нинішній сойм ще істнує та істнуватиме далі, то не тому, що він добрий, навіть не тому, що він вигідний, тільки тому, що невідомо, що на його місце поставити! Подібна ситуація буває частенько при ріжних нагодах, але щоб на таких примусових „ерзацах" зискувало прилюдне життя, то це річ високо сумнівна. Правдивим соймом цього сойму годі назвати не тільки тому, що його ролю й компетенції обмежила конституція, а решти доконав соймовий регулямін, складений ще в атмосфері, в якій самі назви „партія" і „клюб" були виклятi. І може навіть не найважніше річ у тому, що в нинішньому польському соймі нема ані визначних фахівців, ані визначних промовців, а кількох тих, що є, мовчать. Найважніше те, що невідомо, кого і що той сойм репрезентує, бо коли й змонтувала його державна адміністрація, то й тоді годі казати, що у тому соймі живе ідея сильної бюрократії: він взагалі ніякої ідеї не репрезентує.

Останні події на терені польського села знову зактивізували питання нових виборів. Парляментарні вибори, цеж легальний і природний вентиль настроїв і суспільних темпераментів, нові вибори, це арена, на яку завжди урядові вигідно випустити ріжних претендентів до впливу на державне життя, якщо вони ті свої амбіції починають проявлювати у спосіб, що примушує поліцію стріляти. І тому безпосередньо після подій польська преса знову повна міркувань на тему сойму і можливостей нових виборів, — а коли й деякі провідні польські часописи тієї дразливої теми не торкаються, проте це тема, яку страшенне поквапно підхопить вам хтонебудь із польських розмовців при якійнебудь принагідній зустрічі.

Чи нові вибори нам, українцям, бажені? Здається, що тут взагалі не може бути двох думок. Коли нові вибори потрібні польській стороні для кристалізації таборів, для перевірки сил, для перекреслення ефемерид, для переведення консолідації під справді здоровими гаслами та на плятформі конкретних програм, то щож казати про українську сторону! Нові вибори булиб чудовою нагодою для переведення консолідації всіх здорових національних сил, булиб чудовою нагодою заманіфестувати незалежність української національної політики, обтяженої фактом одностороннього узгіднювання кандидатур (бо коли поль. сторона мала вплив на українські кандидатури, то українська не могла чи не старалася перешкодити, щоб до сойму не ввійшли ріжні пп. Відацькі, Екерти й Жиборські, дарма, що українські виборці дістали доручення голосувати на них), — нові вибори може закінчилиб період політичної байдужности наших мас, що настала від минулих виборів.

Тому українське громадянство, не забуваючи про протиукраїнський характер таких польських опозиційних партій, як людовці чи ендеція, та зберігаючи глибокий скептицизм до суттєвої вартости польської демократії, ставиться всетаки прихильно до заходів польської опозиції і деяких проурядових кол щодо можливо швидкого переведення нових парляментарних виборів. І без огляду на те, чи ті вибори відбудуться чи ні, наш погляд на вартість теперішнього сойму залишиться незмінний, мало підхлібний.

Ік.

—o—

Останній з могіканів.

Траґічна наріера Панаса Любченка.

Ще так недавно доводилося бачити на шпальтах совітських газет світлину з підписом: „Вожди українського народу", чотири їх було, тих „вождів" на цій світлині!

Кудлатий росіянин Павло Постишев, лисий як білярдова куля, великоголовий карлик поляк Станіслав Косіор, старий Григорій Петровський, gente ucrainiensis, natione sovieticus, і четвертий, невисокий на зріст, добре збудований, з буйним чубом темнорусявого волосся на голові, з яснішими вусами та борідкою, з гарного кольору блакитними великими очима, завжди чепурно одягнений Панас Любченко з чорних земель Київщини, син селянина з містечка Кагарлика, що вибився на багатенького коршмаря.

Невідомо, яка чекалаб доля молодого народнього вчителя Панаса Любченка, колиб не загуркотіли громи революції. Дуже здібний, прегарний промовець, зі знаменитою, суто акторською мімікою обличчя та тембром голосу, з легким пером, з кольосальною памяттю, безмежно амбітний і шанолюбний, егоїст вдачею — Панас Любченко ніби створений був для революційних часів.

Але йому бракувало індивідуальности — він був надхнений виконавець, але не ініціятор, не творець ідеї, тому то він і не висунувся на чільне місце за перших часів революції. Зрозуміло, його місце було в лавах партії українських есерів і без усякого сумніву він був перший у других ролях великого театру революції, але треба це підкреслити, революції не загально російської, а революції української, визвольної.

Член Центральної Ради, він належав до лівішого її крила, але в грудні 1917. року він не пристав до так званого харківського уряду, який ще занадто був тоді для нього російський; отже залишився був Любченко у Києві.

Надалі він разом з усім лівим крилом українських есерів, на чолі з гарячим Михайличенком, експансивним Блакитним, мрійником Заливчим та розумним, на цілу голову вищим від інших членів партії, Шумським, перейшов до новоутвореної політичної партії так званих боротьбістів. За якийсь рік боротьбісти разом з так званими незалежниками з української соціял-демократичної робітничої партії створили — данину часові — українську комуністичну партію — своєрідний конґльомерат з найлівішого, комуністичного чинника з суто націоналістичним. Цеж укапісти вимогли створити національне українське військо, самостійний, незалежний від Москви провід у господарстві і фінансах України, негайно форсувати стовідсоткову українізацію на Україні. Зрозуміло, нічого не вийшло з цієї, далеко не першої спроби створити щось національне українське під егідою жадібної Москви. Комінтерн, до якого наївно сунулися укапісти зі своїми скаргами на російських комуністів, цикнув на них, і укапісти, як оповідав один з них, струнко-слухняно вступили до лав КП(б)У.

Панас Любченко не відігравав у тих часах головної ролі, але коли Директорія і її військо залишили військо на початку лютого 1919, а в Києві призначено тимчасових комісарів для міністерств, то комісарем військового міністерства посадили Панаса Любченка. На початку року 1920. він голова Київцукру, потім голова чернигівського губревкому, потім голова київського губвиконкому.

В. С.

Каюками до Берестя.

В одному з чисел „Діла" найшов я цікавий репортаж з прогульки на Волинь і Підляшшя. Автор нарікав, що українці з Галичини зовсім не цікавляться нашими північними землями і не відвідують тих сторін. Богато в тому правди, але таки рікрічно багато наших прогульковців їде та іде на північ ногами, залізницею, колесом і каюками.

Майже кожного року уладжують прогульки на Волинь, Полісся, Холмщину і Підляшшя львівські соколи. До прогульок уживають вони каюків, яких сам С-Б має вже шість. Бачили їх вже Верешиця, Дністер, Серет, Стир, Припять, Пина, Буг, Мухавець і Володавські Озера. На північних землях були соколи трикратно. Цього року Бугом з Камінки до Берестя — поїхали двома каюками чотири особи.

Цьогорічна прогулька не заповідалася надзвичайно. Невпинні дощі і бурі у першій половині липня зниеохотили багатьох, так що лишилася лише чвірка. 16-го липня у погідний день розбіглися хмари, виглянуло сонце і від тоді, з малими винятками, не покидала нас погода до самого Берестя.

16. III. передполуднем ми вже з каюками в Камінці. Буг показався негостинний, бо ми не застали його там, де находився перед двома роками. Утік на яких 200 м. дальше. Суха весна зробила своє і тому забракло води; не помогли нічого дощі у першій половині липня, з Буга залишилася лише вузька стяжка. Низький рівень води сильно утруднював плавбу, місцями годі було найти навіть 20 цм. води, кілько потребує каюк.

Сам Буг на просторі від Камінки Стр. до Кристинополя дуже нецікавий. Є він тут урегульований, має сильну течію, але береги високі, густо зарослі лозами, так що світа божого не видко і пливеться, мов у тунелі. При тім багниста вода та міліони мух у лозах, зовсім не заохочують до купелі. Утікаємо з тих околиць якнайскоріше.

Від Кристонополя кращає. Буг підсилений водами двох найповажніших річок стає ширший, береги розступаються, зникають лози і краєвид стає веселіший. Піскові береги дозволяють на купіль, з якої при кожній нагоді користаємо. Здалека видно Сокаль, де стаємо на нічліг другого дня вечором. Заопікувалися там нами незвичайно гостинно.

У Сокалі прикрий час. У місті йшли саме арештування у звязку зі сокальськими подіями. Мешканці пригноблені, місто притихло. Тяжка атмосфера.

В понеділок покидаємо Сокаль. Зараз за Ульгівком осягаємо давню австро-російську границю і вже до вечора пливемо здовж давньої границі. По правій руці — Волинь. Появляються численні, характеристичні для Волині, вітряки. Поволі, без поспіху обертаються крила. Легенький вітрець, сильна спека. Огортає нас дивне лінивство, не хочеться рушити веслом. Збирається на сон.

Нічліг у Старгороді, на лівому березі, ще у Галичині. Найбільше на північ висунена місцевість Східної Галичини, — село свідоме, гостинні люди. Вчора в неділю, відбувся тут фестин, були хори, декламації. Наша господиня показує нам гарно вишивані ручники з винятками з віршів Шевченка, які прикрашували сцену підчас фестину. Незвичайно горда, бо власноручно це вишивала і ніхто у селі ще таких не має.

На Волині Буг дається нам порядно у знаки. Пливе ввесь час меандрами, при тім закрути такі наглі, що 50 м. наперед нічого не видко. Пливемо дослівно в ріжні сторони світа, раз на схід, раз на захід, для відміни дещо на північ, а то завертаємо на 180° і пливемо назад у сторону Галичини. Спершу нас це бавить і сміємося з вихилясів ріки, одначе згодом почало нас це дратувати, тимбільше, що тяглося кілька днів. Трапилося таке, що пливемо пів дня, а під вечір ми на другому кінці села, з якого виплили по обіді. Не є це величаві закрути Дністра, якими теж можна плисти цілий день, щоби вечір опинитися 5 км. від місця виплзву, де видко перед собою на кілька кільометрів, але це сотні дрібоньких закрутів, від яких аж руки терпнуть у боротьбі з течією. Дещо відпочинку маємо під Амбуктовом, де є малий прорив Буга і на просторі кількох км. пливемо незвичайно скоро. Течія дуже сильна, береги камінисті, без закрутів.

За Амбутковом Буг вернувся на своє. Знову всякі закрути. Осолоджують нам плавбу чудові пляжі і чистенький пісок, які находимо майже на кожному закруті. Користаємо з тих пляж кілька разів денно, тимбільше, що погода ідеальна, сонце парить немилосердно.

Дещо цікавого є у Стрижові. Над берегом розсілася велика цукроварня, а ріка на просторі цілого км. завалена барками, якими довозять до фабрики буряки та розвозять цукор. Барок тих є тут понад 50. Стоять також при березі два пароплави, які служать за льокомотиви. Начіпає такий пароплав кілька барок, як вагонів у поїзді і тягне їх куди треба. Тепер усе мертве і порожне — очікує осінньої кампанії.

По тижневій плавбі ми вже в Устелузі, містечку знаному дещо галичанам. Буг дістає доплив Лугу і помітно ширшає. Зате чекають нас інші прикрощі — мілини. Ріка так висохла, що майже у кожному місці можна перейти її вбрід, при чім рідко коли вода сягає вище поза коліна. Дотого приходять ще пні і палики, якими Буг засіяний та які кожної хвилини можуть передіравити тоненьке дно каюка. Пливемо ду-

Своїми здібностями, своєю відданістю для влади, Любченко звернув на себе увагу і його призначили на дуже відповідальне становище у тому часі — голови правління „Сільського Господаря“ — всеукраїнського обєднання сільсько-господарської кооперації.

Річ у тім, що за революції буйно, майже стихійно, розвинулася по свій Україні, сільсько-господарська кооперація, суто селянська та являла собою могутню, хоч і за мало зорганізовану силу, з якою треба було вже цілком поважно числитися окупаційній владі. Отже розпочали майже безупинні реформи в цій галузі, диктовані згори, кооперативні обєднання то ліквідували, то відновлювали, то цілком реформували, а кооперативна сітка примушувана була платити щораз нові членські вкладки і ліквідувати заборженість своїх членів. У наслідку таких „реформ“ чи пак шикан, кооперативні станиці приходили до висновку, що бути нескооперованими може економічно вигідніше, ніж скооперованими.

І в реалізації цього хитро задуманого пляну на знищення української кооперації Панасові Любченкові належала львина частина роботи. У нагороду за це після ліквідації самого „Сільського Господаря“, обрали Панаса Любченка на одно з найпочесніших становищ в УСРР, на секретаря ЦК КП(б)У.

Це були часи ферментації в лавах КП(б)У після ліквідації шумськізму, максимовичизму, хвильовизму (як партійного явища), треба було за всяку ціну мати в секретаріяті партії не тільки свою, віддану Москві людину, але і таку, яку вважалиб за свою і всі ці тоді ще численні в партії колишні боротьбісти, укапісти, що завжди з

незадоволенням ставились до надсиланих з Москви емісарів, треба було, щоб ця своя людина могла бути в курсі українських настроїв в партії.

Любченко умів бути вдячним за нагороду не тільки словами, але й ділами.

На весні 1930. року він виступив у голосному судовому процесі СВУ, як громадський обвинувач в імені Центральної Ради Професійних Спілок України, тобто ніби від усього зорганізованого українського громадянства. На тому процесі Любченко вважав за відповідне виступити під маскою звичайного брутального большевика з демагогічними закликами, з цинічною поведінкою, з отвертим знущанням над беззахисними підсудними. Але його добре літературно збудована, майже талановита промова дуже відріжнялася від промов інших обвинувачів: тоді, як жид Михайлик, як росіянин Бистрюков виявляли у своїх промовах зоольогічну ненависть чужинців до „жовто-блакитщини“, до „петлюрівщини“, Любченко висловлював ту свою ненависть, як українець, так само, як український селянин, що часом ненавидить рідного брата за заорану межу, за зрубану вербу на городі...

Промова та була промовою стовідсоткового українця, але українця яничара, ренегата. У промові тій він говорив про перемогу, але не про перемогу Росії над Україною, а червоної України над Україною жовто-блакитною... І голосно, впевнено, переможцем вигукував Панас Любченко, що „залізна мітла ДПУ вимела назавжди з України всю націоналістичну наволоч“. Здавалося, що справді червона Україна, Україна Хвильового, Скрипника, Любченка перемогла жовто-блакитну Україну, Україну Арсеналу, Крут, Мотовилівки, Базару. Здавалося, що засудженням членів СВУ закінчено ферментацію на Україні, що це кінець всяких хвилювань.

Але незабаром виявилося, що це був тільки початок, але незабаром виявилось, що вся селянська Україна єдиним фронтом економічного саботажу повстала проти московських окупантів.

Ситуація для Москви ставала справді грізна, і вона мобілізувала дослівно все, щоб льокалізувати, здушити, пригасити цей вибух.

Пощастило.

А щоб викорінити рештки жовтоблакитної зарази на Україні, з Москви відрядили туди з надзвичайними уповноваженнями Постишева і Балицького з цілим штабом певних партійців, спритних чекістів.

Отже на чолі України став московський емісар-диктатор, секретар ЦК КП(б)У Постишев зі своїми найближчими помічниками: Станіславом Косіором, Миколою Поповим і Панасом Любченком. Разом вони, з допомогою спритного „старого чекіста“ Балицького, учня самого Дзержинського, вогнем і мечем випікали заразу, проводючи чистку в партії та по установах, разом цькували в пресі оточеного вже з усіх боків старого Скрипника, що теж захворів на цю заразу, разом знущалися з нього по смерті його.

Наприкінці 1933. року Панас Любченко на партійному зїзді знову виголосив блискучу промову про перемогу над жовто-блакитною Україною, про славний рік перемоги, рік 1933. І знову нагорода: призначили його на чільне становище на Україні, головою уряду рядянської України, головою ради народніх комісарів УСРР!

І знову промови, віддана праця, пошана, фотографії по газетах, часті подорожі до Москви, Кремль, ласкава протекція самого „вождя партії і народу“!!

Чогож уже більше чекати навіть амбітній людині: досягнено все, можна спокійно і віддано продовжувати працювати, дякувати за нагороди...

Проте, на „квітнучій Україні“ ставало все неспокійніше і неспокійніше, ніщо не помагало в боротьбі з „жовтоблакитною гидрою петлюрівщини“: наче в легенді замісць одної зрубаної голови виростало кілька нових і дослівно в кожному місті, в кожній установі виглядали ці голови...

Ніщо не помагало...

Непевний, невідповідальний був ЦК КП(б)У, довелося заслати за кару самого Постишева, непевне було ДПУ, довелося заслати самого Балицького...

Посадили на стілець секретаря ЦК партії мудрого Менделя Хатаєвича.

Непевне виявилося військо на Україні, довелося розстріляти командира військової київської округи, ніби легендарного хороброго колись Якіра, довелося розстріляти його помічника, основоположника і довгочасного командира українського червоного козацтва, чернигівця Примакова...

І ніби якимсь туманом прикрито Україну зовні, нічого не видко, нічого не чути, що саме робиться там...

Але і мудрого Менделя Хатаєвича вже проголошено ворогом народу, ворогом народу став ся уже і такий певний, відданий ще недавно Микола Попов. А це найкращі з найкращих, секретарі ЦК партії, щож казати за всю партію!

І нарешті крізь цей туман знов пролунав уривчастий стріл!

Це не розстрілювали когось за чергою, ні, це голова уряду радянської України Панас Любченко вважав за краще, за гідніше для себе забити себе, ніж іти на каяття, на комедію суду над ним... Дивна річ, ішли на це і жид Якір і росіянин Тугачевський і безліч інших, але українці, навіть не військові, Хвильовий, Скрипник, Любченко вважають за краще забити себе, ніж іти на це. Не знаємо, що саме там сталося, але знаємо, що й у яничарів і ренегатів настає час, коли вони хочуть виправити свої помилки, очистити свої гріхи...

Зі смертю Панаса Любченка розвіялась остання легенда, остання фікція про можливість співіснування України з Москвою, зі смертю, з самогубством Панаса Любченка випала вже літера „У“ з назв УСРР та КП(б)У, з самогубством Панаса Любченка починається доба вже нічим незамаскованої Малоросії, правда, ще з „Запорожцями за Дунаєм“, з „Безталанними“, з гопаком, з „Закувала та сива зозуля“, з віршами Тичини:

Чуєм слово Леніна —
Україні жити!
Чуєм слово Сталіна —
В одній сімї жити!
Леніна, Сталіна
Будем боронити!

Наступником Панаса Любченка став нікому невідомий якийсь Бондаренко, якого єдина вартість у тому, що його назвисько кінчається на „енко“. Те „енко“ все таки Московщині потрібне, може нині, після самогубства Панаса Любченка більше, ніж колинебудь.

Своїм самогубством Панас Любченко може і не викупив усіх гріхів своїх перед батьківщиною, але показав ясно, що в жилах його текла всетаки українська кров. І при всіх репресіях окупаційної влади не вдасться в народі українському змінити його української крови...

Гл. Л.

же обережно та це незавсіди помагає, бо схвильоване плесо ріки не дозволяє скоро зорієнтуватися, де мілина і де скриті під водою палі. Час до часу треба висідати з каюків та перетягати їх через мілину на глибшу воду.

Минаємо славне колись Городло, тепер незавидне жидівське містечко та дальше боремося з мілинами. Під Дорогуськом з трудом перетягаємо каюки попід міст, бо ціла ріка на просторі кількасот метрів завалена дарабами. Перед кожним мостом мусять її розбирати і лише частинами перепускати попід міст, а це забирає нераз цілий день часу. Друга переправа жде нас в містечку Свіря (цікаве містечко з двома солтисами — католицьким і жидівським). Є тут міст виставлений на понтонах, якого середня частина рухома та відчиняється, коли пливуть більші судна, причім переплив можливий лише тою середною частиною, бо бічні задротовані кільчастим дротом. Міст такий низенький, що сидячи в каюці рукою дістаємо до стелі. Течія тека сильна, що тяжко потрапити між понтони. В останній хвилині, вже під мостом, бачимо, що якийсь мудрий рибалка розвісив собі на мості довжезні сіти, які звисали майже до води. Вертатися не було змоги, течія не пустилаби нас, можнаби розбити каюк. Натискаємо ще раз з цілої сили веслом і в повному розгоні наїжджаємо на сіти. Сухий, короткий тріск і ми пробившися виплили на чисту воду.

Ми вже на Холмщині. Ще одно „цікаве“ містечко — Опалин. Повно тут жидів з Холму, які зїхалися сюди на свіже повітря. Хати нуждені, деревляні, ринок забудований мікроскопійними хатинками. Дещо стає нам веселіше, коли в самім ринку стрічаємо гарну кооперативу, а в ній повно людей. Ночуємо тут у дуже інтелігентного господаря, який брав участь ще у російсько-японській війні у світовій війні був уже прапорщиком. По революції у Росії сам зголосився до української армії. До пізньої ночі слухаємо його цікавих оповідань.

(Докінчення буде).

Полісся зблизька.

ЩО МОЖНА ПОБАЧИТИ З НАГОДИ „ПОЛІСЬКОГО ЯРМАРКУ".

За два-три дні кінчиться т. зв. „Тиждень Полісся" і хто не скористав з 66 проц. залізниці — довго ждатиме на чергову таку нагоду. Полісся належить до тих областей Польщі, в які дістатись сірій людині — дуже важко. А поїхати було варто.

Нерeклямований у Львові (бути може, в цьому є теж своя політика, бо українців на Поліссі „бояться"), сам „Поліський Ярмарок" — ніщо надзвичайне й не переходить трафарету подібних імпрез. Кілька павільонів з претенсіями на модерний стиль і багатомовними написами „Гандель", „Рольніцтво", „Пшемисл" і т. д. багато діяграм і мало цікавих експонатів, павільони з капелюхами, галянтерією, порцеляною й іншим крамом, який можете легко побачити на кожній вулиці в місті. Новий є тільки репрезентативний павільон Полісся з мапами, фотографіями й образами тієї землі, новий є тільки камяний, різьблений поліський дядько в личаках, капелюсі і з веслом у руках, три-чотири клітки з представниками звірні (лис, гугач, вивірка і малий дик) та баюра побіч, у якій мав бути сом. Позатим павільон „Орбісу" з ідіотично вчепленою вежею і ріка біля виставової площі, на якій стоять брудні, неохайні пароплави з колесами по боках. Ось і все і щоб їхати оглянути це все цілу ніч — не виплатиться. Але Полісся!

На виставі побачите його у чотирьох-пятьох стійлах: з народніми тканинами, виробами з дерева, з керамікою, зрештою нештудерною. Найцікавіші з цього народні тканини: білі, перетикані червоними, ріжноманітними доріжками та кольорові, роблені гейби у вишивку, такі цікаві взорами, що просто не хочеш вірити в їх простолюдну роботу. Є в них червоно-чорні, фіолетно-жовті й зелено-сірі кольори — і біля них, отих сорочок, рушників, наміток, спідниць, переміток — найбільше публики. Поза тим Полісся не побачите ні на виставі, ні в Пинську, ні навіть там, куди вам скаже поїхати „туристична обслуга": в Пинковичах, що має характер фабричної оселі. Городищу-літнищі, Дубої з її хліборобською школою і типовому жидівському нині містечку Давидгородку. Оглянувши це все, ви дивитеся здивовано на тих, що обіцяють Вам у летючці показати Полісся з його доробком (?), буйним життям (?), звичаями (?) і т. д. Треба йти шукати Полісся самому.

Це значить: підіхати 45 км. пароплавом „Ладни", „Павлом", „Ягеллом" чи іншим „Пеліканом", висадитись у першому скраю селі, найняти перевізників-веслярів і вйо! На Піну, на Струмень, на Припять, Гнилу Припять і озеро Нобель!

*

Трицятьшість і пів тисячі квадр. кільометрів землі — це пів Галичини, одна пята з цього — неужитки і це називається поліське воєвідство. Міліон стотрицять тисяч душ, з того 75 відс. анальфабетів — це населення того воєвідства. Яке воно — цього з книжки не вичитаєте: статистика офіціяльна начислить Вам 164 тисячі поляків і 54 тис. українців. Білорусів у цім воєвдстві більше, як нас, бо офіційно 75 тис. Зате є тут аж 707 тисяч — три чверти міліона! — таких, для яких щойно шукають назви. Урядовці адміністрації звуть їх „полещуками", їх мову „полещуцкою", „Мали Рочнік Статистични" й Опйола „тутешніми", а „Орбіс" у своїх летючках ще простіше: „тубильцями". Ще кілька цифр? Жидів 133 тисячі і в Пинську вони творять 64 проц. населення, самоходів на все воєвідство 4 (так, чотири!), дороги такі, що на будову їх треба 450 міліонів золотих, а темпо їх будови таке, що будуть за 140 літ. Вісімнацять тисяч кв. кільометрів лежить поза можливістю експльоатації і хліборобської культури. Чи тоді диво, що серед цього всього живе собі якесь плем'я „тутешніх" та так тягнеться до західної культури, що аж пан Опйола був тим зворушени?..

Я бачив сотки тих „тутешніх" і тих „тубильців". Нічого собі люди, як ми. Пустили напр. на „Ярмарку" перед публику „тубильче веселе". В перших лавках сидять поліцаї. Бородатий „дятько" в личаках і кашкеті грає на скрипці, парубіка в білих штанах і такій сорочці — на гармошці. Якась „культуртрегерка", міцна, крижиста баба в капелюсі, з папіроскою в зубах, шпіцрутою в руці й поглядом плянтатора дає знак рукою. Скрипка грає, гармошка грає. На сцені дівчата, баби, в чудових поліських строях. Враз починають:

„Ой, кувала зазуля, по лісі ходила,
Сидить, сидить наша Ганна, руки заломила,
Ой, не лом-же руки, Ганю, не ломи.." —

а ви слухаєте і не можете з дива вийти: От, кляті українці! Куди зайшли! Винародовлюють „тутешніх" тай годі! Так-так, пане Опйола і пане ґенерале Ґаліцо! Бо ніби чому ввесь час співають чисто-українською, дзвінкою мовою з домішкою двох-трьох місцевих слів, чому свати, свахи, молодята — всі також тією мовою говорять і то навіть поза сценою, наприклад у „порті", на доріжках „Ярмарку"? Чому спеціяльно балакають по українськи, коли немає тієї „культуртреґерської" язі, а навіть до неї „дятька" зі скрипкою каже: „Прошу старосьціни, я вже їй-бо не можу грати!" Не сабоґаж тобі?

Коли ми після 8-годинної їзди під вечір серед ночі (дві панни Г., пані Ґ., ред. К., дир. Е. і нас двох) побачили світла на березі і наказали кораблеві „Павлові" причалити, до берега підійшов гурт „тутешніх тубильців". Ці були вже „цивілізовані" і хоч ми до них говорили по їхньому, відповідали по польськи. Бо „культура" йде швидко, навіть цими бездоріжними поліськими багнами. Але десять хвилин пізніше ми вже всі говорили однаково: по українськи і бідному „тубильцеві" тремтіли губи під сивими, як сніг, вусами:

ЛЕОН АНДОР.

Таємничий князь.

У малому містечку діялися рідко незвичайні речі. Життя плило страшенно одномаітно. Аж нараз, одного дня — сензація! На ринку уполудне зібралася на корсі публика перед величезною афішею, поруч якої стояв мужчина у фраку з маскою. На афіші можна було прочитати:

Таємничий князь Салямандер!!

Його обличчя не бачив досі ніхто. Найкращий гіпнотизер і телепат. Дає єдиний вечір у великій салі „Культури". Салямандер не приймає нікого приватно! Салямандер не видає ніяких автограмів! Салямандер з ніким не розмовляє!

Білети вступу у передпродажі у крамниці Шпатца!

Крамниця Шпатца вже давно не бачила так багато клієнтів. Кожний хотів довідатися щось ближче про Салямандра, але Шпатц не знав нічого. Вечір зорганізував листовно Салямандровий секретар. Урядовий дозвіл та афіші теж прийшли поштою.

Публика не задовольнялася такими інформаціями і цікавилася таємничим гостем. Нарешті всі дізналися, що це член одної королівської родини, яка втратила престіл, через що він не хоче відкрити свого обличчя. Білети розкупили митю. Саля була повна. У такому містечку це нагода для дам показати свої нові сукні та старі дорогоцінности. Жіноцтво у вечірніх сукнях, панове у смокінгах. Бриліянти, що сяли на пальцях, шиях і в ухах були доказом, що і тут є багаті люди.

Таємничий князь приїхав до міста на пів години перед виставою. Під довгим сірим плащем, покритим пилом, мав він фрак. З маскою на лиці, подав недбайливо руку Шпатцові і щез у ґардеробі. Його секретар був теж якийсь чудак. Коли робив обрахунки із Шпатцом — не відповідав на його запити, якби його навіть не чув.

Точно в 8-ій два удари в ґонґ заповіли початок вистави. Завіса пішла вгору. На салі чути було таємничий шум. На сцені було напів темно — тло і боки мали чорні драперії. Що-третя лямпа горіла і вона теж була за жалібним серпанком. Посередині сцени стояла т. зв. еспанська стіна, перед нею столик і крісло — більше нічого.

Князя Салямандра зустріли слабі оплески. Його гарно скроєний фрак охоплював із грацією його струнку, елеґантну стать. Маску, яку мав на собі, всі знали із плякатів. Він сів свобідно за стіл, заложивши ногу за ногу і мав коротенький виклад про гіпнозу та телепатію. До цього додав трохи вражінь із своїх індійських подорожей, описуючи таємничі святині, фанатичні секти, чудотворні будійські статуї і жертви, які приносять поганські священики з людей своїм кровожадним богам. Виклад був першорядний; прелеґент мав приємний голос, оповідав свобідно і вмів змістнювати вражіння. Підчас того видко було, як його очі стежать за публикою.

Його телепатичні експерименти були зручні, але не нові. Після них прийшли продукції гіпнотичні. Хто хотів сам зголошувався на сцену, але деяких гіпнотизер вибирав сам. Вибрані йшли неохоче, але соромилися сказати „ні". Князь вів кожного за еспанську стінку і звідти кожний за хвилинку виходив у сомнамбулічному стані. Накази, які видавав князь були невинні та нешкідливі для загіпнотезованих. Цікаве було те, що особи загіпнотизовані вернувшися на свої місця зараз там засипляли.

Салямандер пояснив глядачам чемно:

— Вони мусять бодай десять хвилин виспатися, щоб не мати болів голови. Я не міг би це брати на свою совість.

У першому ряді вже всі спали спокійно. Нараз два удари в ґонґ дали знак, що князь хоче сказати щось важне. На салі запанував святочний спокій.

— Мої пані і панове! Дозвольте на десять хвилин перерви, щоб сонні могли прокинутись. За той час я приготую для них деякі несподіванки...

І щез за завісою, яка переділяла сцену від салі.

Публика бавилася на перерві сонними, які прокидалися з тяжкого сну. Кожний із них протирав очі і питався, що з ним трапилось? Тоді була нова притока до сміху для сусідів. Кожний шукав за чимось, що йому бракувало... „Мій годинник... моя папіросниця... мої перли.. Мій Боже! Мої ковтки! Мій портфель!"

Саля ставала щораз гамірливіша.

Бурмистр, якби щось злого передчуваючи, вибіг перший до роздягальні, кажучи:

— Він нас усіх ограбив!

За ним побігли деякі сусіди.

У роздягальні можна було бачити цікаву сцену. Перед дзеркалом на підлозі лежав новісенький фрак Салямандра, його лякери та його перука. Одно слово: вся зверхня таємнича поволока князя... На отомані лежав його секретар у глибокому сні.

У метушні хтось відкрив на маленькому столику лист до бурмистра. Коли його роздерли — прочитали таке:

„ВПоважані Панство! Вибачте мені, бо я сам цього жалую, що в заміну за Вашу гостинність зробив Вам таку неприємність. Але таке вже — життя. В останньому часі я мав великі втрати і фінансові клопоти і мусів собі якось порадити. Кожний з вас може легко перенести малу втрату. Не раджу за мною шукати. Мій „секретар" нічого не винен і не знає про мене нічого. Я заанґажував його два дні тому під гіпнозою і він усе робив, не знаючи, що робить. Дозвольте зложити подяку вашому гостинному містові.

З високим поважанням
Салямандер".

P. S. Пані бурмистровій прошу сказати, що дами з вищого товариства не носять фальшивих ковтків"

Переклав в. г.

— Ви нам, пани, вибачте. Такі пани, як отси, не приїздять ніколи. А тамті вимагають, щоб до них по польськи, тай ми вже так до панів звикли говорити...

Жінки „тубильців" стояли в куті і перешіптувались:

— Ій-бо, ці пани так говорять, як ми! — А одна відважніша підійшла до стола, за яким ми їли: — Хіба воно можливе, щоб пани були за й так говорили, по нашому?

Ми підтвердили: — Чуете ж, газдине, ні?

— Боже, як хорошо! — й аж руками сплеснула.

Потім ми довідалися, що в селі від літ ніхто не бачив і тепер не бачить української ґазети. Що польська кооператива, польська школа і в крамниці „Новіни Полеске". Але водночас ми довідалися, що рік тому паляч з одного тартаку був у Луцьку і привіз пять книжок.

— Українські були. Ой, хороші! Тай читали-ж, читали! Сходилися тай слухали. Як почали по селі ті книжки читати, геть порозносили. А до Луцька далеко!..

Ред. Л. дав „Діло", яке взяв був надорогу, одному з „тубильців". Всі побігли розглядати:

— Ій-бо, таке саме, як у тих книжках! Наше!..

Як ми тоді жалували, що кожний з нас не взяв по книжці-дві! Аж сором нам був і гріх вичувався нам за душею. Але коли я їхав на Полісся, радили мені нічого не брати, мовляв: „До Берези недалеко, скажуть, що аґітуєш..."

— Ото тільки жаль, що діти вже не вміють читати по українськи. Старші, що вміють, своїх дітей учать. Тільки букваря нема. Друковане навчили, а писати трудніше...

*

За стодолою, в якій на гострім поліськім сіні поклали нас на свого виробу ряднах спати, шуміли вільхи. Типові дерева цього краю. Дерева, як ці брати знад Припяті: видержують у таких умовинах, в яких нормальне життя з першого погляду неможливе.

Десь біля четвертої вранці я вийшов зі стодоли, просто на вікно в хаті вліз. Світилося. Два сини нашого господаря, якого пан Олпйола зарахував би до „тутешніх", читали — хоч може й незрозуміле їм у всьому — „Діло" Чи не лягали ще, чи вже встали — не знаю.

Далеко, десь далеко свитало.

Осип Матейко.

—o—

Величаве свято вулецької дільниці у Львові.

В неділю 12. вересня ц. р. відбудеться у Львові давно вичікуване врочисте посвячення угольного каменя під будову церкви св. Івана Богослова при монастирі СС. Василіянок. Чину посвячення довершить Митрополит Кир Андрей Шептицький, при співучасти численного духовенства та процесій усіх львівських церков.

На програму свята зложаться м. і.: 1) Посвячення і вмурування в запрестольну стіну грамоти, яку виготовив наш молодий мистець п. Св. Гординський. Текст грамоти глибоко обдуманий і зредаґований д-ром М. Чубатим. 2) Учасники свята впишуться у „пропамятну книгу" цієї церкви. Представники наших установ та організацій зволять прибути на свято з печатками своїх установ; у кого це звязане з труднощами, то на телефонічне повідомлення „пропамятну книгу" принесуть заінтересованим установам чи особам до їхньої домівки в ціли вміщення підписів і стемпілі. (Телефон Монастиря СС. Василіянок).

Багато вже є ктиторів і благодітелів, котрі зложили на будову цієї церкви найменше по 500 зол. При помочі Божій мури церкви сягають вже до половини вікон, а до найближчої неділі матиме наше громадянство змогу оглядати дальші поступи будови. Та до витягнення мурів під дах треба ще коло 30.000 зол. Тому Комітет просить далі складати жертви, бо іншої дороги і засобів до здвигнення нащого храму Божого не мае.

Сподіемось, що в першу чергу наші економічно-господ. установи прийдуть з підмогою нашій роботі; деякі з установ уже дали поважні жертви чи то в готівці чи в натурі, деякі обіцяли дати, тому просимо памятати, що двічі дає, хто зараз дає! Як здобудем потрібну готівку, то до зими церква наша буде під дахом.

Свято посвячення угольного каменя повинно стягнути на вул. Потоцького в найближчу неділю десятки тисяч вірних зі Львова й околиці. Вірнимо, що кожний з учасників, побачивши прегарну будову, докине до неї теж радо свою цеголку.

Величаве всенародне свято в Камінці Струм.

ПОКЛІН ПРОБУДИТЕЛЕВІ ГАЛИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ. — ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ". — ПОХІД І ДЕФІЛЯДА. — ЮВИЛЕЙ НА АКАДЕМІЯ.

Гідно віддало поклін громадянство Камінеччини пробудителеві Галицької Землі незабутньому Маркіянові Шашкевичові, який працював і закінчив передчасно своє життя в 1843 р у с. Новосілках цього повіту. Неділя 5. ц. м. на довго залишиться у памяти українського громадянства Камінеччини і сумежних повітів, що взяло масову участь у всенародньому святі з нагоди 100-літньої річниці появи „Русалки Дністрової" та посвячення прапору Філії „Просвіти" ім. М. Шашкевича у Камінці Струмиловій. Під столітніми липами на цвинтарі біля старенької церкви св. Миколая, в якій колись молився о. Маркіян, відправив торжественну Службу Божу **о. мітрат Базюк** в асисті заступника декана **о. П. Задворняка, о. М. Сивенького, о. І. Андрущишина та о. Пелеха**, Діяконували **о. Любінець** і студ. богословії **Давидович**. Перед престолом, прибраним національним і папським прапором, зеленю та килимами засіли два представники Матірнього Т-ва „Просвіта" з головою **проф. І. Бриком**, представник УПР **пос. В. Кузьмович**, старенький о. шамбелян **Цегельський**, голова Філії „Просвіти", представники місцевих повітових товариств та сумежних повітів, представник „Діла" та куми філіяльного прапору. За ними уставилися просвітяни з кільканацять сіл з таблицями з назвами місцевостей. Негайно по Службі Божій відправлено ще панахиду за душу Маркіяна. З черги о. крил. **Ю. Дзерович** виголосив зворушливу проповідь про переломове значіння появи „Русалки Дністрової" в історії відродження українського народу. В доказ пошани і глибокого пієтизму до діла М. Шашкевича склав символічний цілунок усіх присутніх на його „Русалці Дністровій". Величаве Богослуження і проповідь зробили на зорґанізовані маси, що залягли просторий цвинтар, незатерте враження. Підчас богослуження співав увесь час мішаний хор читалень „Просвіти" з Камінки Струмилової і Сільця Бенькова під управою п. Лехнюка.

Після того о. мітрат Базюк з духовенством посвятив прегарний прапор Філії Т-ва „Просвіта" ім. М. Шашкевича, що його тримав підчас богослуження один із найстарших членів основників читальні і філії в Камінці п. **Прокіп Свенціцький.** На одному боці прапору, що його вигаптували в „Українськім Народнім Мистецтві" у Львові, видніє портрет покровителя філії М. Шашкевича, кисти відомого мистця проф. Буцманюка з чотирьома гербами старої галицько-волинської держави і Запоріжжя. На другому боці розгорнена книжка з написом: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте" і т. д., а по боках вигаптовані назви 28-ох сіл з читальнями „Просвіти", що їх обеднує тепер Філія „Просвіти". Береги прапору обрамовані національним золотистим гербом на блакитному тлі. Вершок жердки прапору закінчений позолоченою книжкою з виритим написом „Учітеся, брати мої", що її виконав наш золотник Степан Фединський. Посвячений прапор передав о. мітрат Базюк до рук голови Матірнього Т-ва „Просвіта" проф. І. Брика та голови філії старенького о. шамбеляна Цегельського. По принагідній промові голови Матірнього Т-ва та многоліттвіях вирушив зпід церкви уформований похід через місто. За добре вишколеною орхестрою з Мостів Великих і філіяльним прапором, що його ніс **м-р Б. Давидович** у товаристві двох дівчат у прегарних національних строях з Незнанова, ступали: голова проф. І. Брик, пос. Кузьмович, о. крил. Ю. Дзерович і голова ділового комітету адв. д-р Мінко. За ними йшли представники товариств і делеґати зі Львова, Жовкви, а далі просвітяни з 25-ох сіл.

Коли похід дійшов до трибуни напроти великої мурованої церкви, голова Матірнього Т-ва і Філії, о. мітрат Базюк, о. крил. Ю. Дзерович, пос. Кузьмович та голова ділового комітету і представники зі Львова заняли з прапором місце на трибуні та відобрали дефіляду. Зорґанізовану участь у поході взяли читальні з таких місцевостей: 1) Камінки Струмилової, 2) Батятич, 3) Добротвору, 4) Сільця Бенькова, 5) Братишева, 6) Соколі, 7) Желехова Великого, 8) Незнанова, 9) Руди С. Габлин, 10) Руди С. За Бугом, 11) Банюнина, 12) Стриганки, 13) Нагірців, 14) Тишиці, 15) Спаса, 16) Якимова, 17) Ямного, 18) Стрептова, 19) Дернова, 20) Ланів Польських, 21) Соколова, 22) Вирова, 23) Таданя та 24) Деревлян. У поході взяло участь коло 5.000 осіб. Не менше наших людей йшло на жаль хідниками вулиць, бо староство заборонило взяти зорґанізовану участь читальням Бузеччини. Численно зібрана публика горячо оплескувала головно тих учасників (ць) походу, які були в народніх строях. Похід перейшов попри трибуну на громадський острів на ріці Бузі, де в год. 2.15 пополудні голова Філії о. шамб. Цегельський відкрив бадьорою промовою ювилейну академію. Його трикратне „слава" в честь М. Шашкевича підхопили присутні так, що воно відбилося могутнім відгомоном у цілому місті. Після того збірний хор зложений з членів (ок) майже усіх читалень „Просвіти", понад 1000 осіб, відспівав під орудою п. **Гіжевського,** філіяльного організатора, „Просвітянський гимн". На дальшу програму склалися: вступне слово голови І. Брика, який закінчив його присягою на просвітянський прапор; виступи міш. хору, що відспівав пісні „Підлисся", „Не згасайте, ясні зорі" та „Єднаймось, діти України"; одногодинний реферат о. Ванчицького про історію „Русалки Дністрової", збірні деклямації дівочих і мужеських гуртків та виступ дутої орхестри, що відограла вязанку народніх пісень. Вдатний виступ дуже добре зіспіваних хорів і слова присяги, що її повторили всі присутні за головою Матірнього Т-ва, зробили велитенське враження. На свято наспіло кілька письменних привітів від місцевих повітових установ, з Буська, Жовкви і від Головної Управи Рідної Школи у Львові. Це дійсно величаве свято закінчилося відспіванням національного гимну.

Слід згадати, що діловий комітет свята під проводом адв. д-ра Мінка вивязався дуже добре зі свого нелегкого завдання. Зате масова участь нашого громадянства у святі, зразковий лад (треба завдячувати головно д-рові Сайкевичеві), дуже добре вишколення хорів (заслуга невтомного філіяльного організатора п. Гіжевського) були найкращою винагородою і признанням за кількамісячну працю. Декоративна сторінка свята вповні гармонізувалась із добірною програмою. Металеві відзнаки, що їх видала Філія з нагоди цього свята і що їх розкупили учасники свята, жовто-блакитні прапори на обох церквах, при входовій брамі до церкви і на площі, на маштах великої амфітеатральної естради, прибраної зеленю та просвітянськими гаслами з великим написом „Русалка Дністрова" радували усіх присутніх і дали найбільше вдоволення тим усім, що напрацювалися чимало і при будові естради, трибуни, престолу і т. д. Одначе найбільше мабуть радів старенький о. шамбелян Цегельський, який уже 62 роки працює невсипущо над двигненням нашого громадянства на вищий щабель національного життя. Вірний ідеям М. Шашкевича зумів обеднати працю на церковній та народній ниві. Його бадьорі слова на академії наповняли гордістю серця усіх присутніх і одночасно викликували подив та глибоку пошану до цього зразкового провідника та виховника.

м. х.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки трудом.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Від чорної праці по лаври мистецтва.

КАРІЄРА БОКСЕРА БРЕДДОКА.

Вже тепер американські часописи друкують цілі шпальти теоретичних міркувань на тему боротьби двох відомих боксерів, Бреддока і Шмелінґа. Бреддок, який втратив був свою популярність, не сходить тепер зі шпальт американських часописів і з уст спрагнених спортових емоцій американців. Довкола його прізвища і карієри повстала ціла література. В ілюстрованих журналах і часописах можна найти таку його шабльонову фотографію: Джім Бреддок сидить у клюбовім фотелі, на однім коліні тримає свого синка, на другім донечку Роз-Марі, яка обіймила батька своїми рученятами за шию. Біля чоловіка сидить його жінка зі щасливою усмішкою і дивиться з любовю на свого чоловіка і дітей. Пі Бреддок є не лише доброю господинею, примірною матірю, але і найкращою пропаґандисткою для свого чоловіка. Вона попала на зовсім нову ідею, щоби зворушити серця ентузіястів боксерського спорту.

В чому лежить тайна успіху реклямових засобів п-і Бреддок? Америці остогидло вже читати та слухати ріжні менше або більше сензаційні історії муринського боксера Джо Люїса. Америка не хотіла вже слухати ні про любовні пригоди муринського велитня ні про його скандалики ні про пияцькі авантури. Це знала дуже добре п-і Бреддок. Тому оповіла вона репортерам історію свого кохання та історію боротьби з голодом, нуждою і безробіттям зі своїм чоловіком.

Боксерські метчі Бреддока проходили з повним успіхом. Ще два-три змагання і Бреддок міг би вже був спочити на лаврах. Обоє вже думали про подорож до Ірляндії (жінка Бреддока походить з Ірляндії) і до Еспанії, де Джім хотів навчитися боротьби з биками. Нагло доля відвернулася від них. Підчас одних боксерських змагань за мистецтво зломив собі боксер обі руки. На довший час був нездібний до ніякої боротьби.

Нещастя за нещастям почало спадати на родину боксера. Всі добрі приятелі, які ще недавно виявляли Бреддокові на кожному кроці свою приязнь, не хотіли тепер зовсім чути про свого приятеля.

Прізвище Бреддока, яке часописи містили завжди на першому місці товстим друком, почали спихати на щораз дальші місця і чимраз меншим друком. Одного дня часописи обмежились до короткої вістки: Бреддок скінчений.

Гроші топилися мов сніг під весняним сонцем. Лікарі давали щораз нові поради, хірурґи експериментували, але безуспішно. Ціла родина стануля перед маревом голоду. За той час вродились два хлопці. Приятелі дальше трималися осторонь. Родина боксера завзято і з затисненими зубами терпіла всі злидні. Так минали дні, тижні; так минув теж цілий рік. Бреддок, щоб рятувати свою рідню перед голодом, мусів важко працювати як пристаневий робітник.

Коли вродилась йому мала Роз-Марі, Бреддок лежав важко хорий у ліжку. Ситуація була справді трагічна. І тоді цей сильний і загартований перший раз заплакав.

Від тоді все змінилось на краще. Те чого не доказали ні лікарські інструменти, ні ліки, зробила важка праця у пристані. Руки набрали давньої сили. Один із давніх приятелів, який залишився вірний, боксерський менаджер, зорганізував малий метч. Бреддок переміг і його імя почало знову поволи відзискувати давню славу та значіння у боксерському світі. Його шанси на спортовій американській біржі сильно підскочили. Одночасно вернулось і щастя. Бреддок, який ще перед шістьома місяцями працював у пристані, переміг зовсім мистця світу Бера.

Ця гарна зворушлива історія боксерської карієри, зробила Бреддока популярним. Але цій Бреддоковій славі поклав край мурин Люї. До того Шмелінґ упорався легко з тогорічним переможцем Бреддока.

Чи Бреддок переможе Шмелінґа? Це питання хвилює усіх американців.

——o——

Славні невідомі.

Слава буває химерна. Не одне прізвище переходить до майбутніх поколінь, завдяки припадкові; Герострата згадують усі тому, що спалив святиню, Нерона, що спалив Рим. Сучасні історики твердять, що наші погляди про Нерона фальшиві та кривдячі для цього шляхотного імператора. Та є й слави — осіб невідомих. Хоч їх життя, часто і прізвище, потонуло у хвилях забуття, їх постать не щезає з людської памяті, наче леґенда або символ.

ГЕРОЙКИ СЛАВНОЇ ПОВІСТИ.

Всі знають оперу Пучінія „Богему". Вона написана на підставі повісти франц. письменника Мірже „Сцена з життя богеми". Вже за життя автора читачі гадали, що постатті цієї повісти, головно центральна — Мімі, видумана. Тимчасом тепер один дослідник літератури ствердив, що молода фабрикантка цвітів Мімі мала за собою живий модель; вона звалася Люсіля Люве і вмерла у 1848. р. в одному париському шпиталі на сухоти. Деякі інші сцени змальовані в повісти Мірже запозичені від приятельки Люве — Марії Вімаль. Вімаль мае звязки з париською бандою вломників; коли поліція почала за нею шукати, поет змилосердився над нею і заховав її в одного приятеля. Мірже не мав до неї щастя, ані до її приятельки Люве, що йому так само подобалася і так само воліла іншого. Аж коли вона смертельно занедужала, Мірже доставив її до шпиталю, де вона вмерла. Її похоронили разом з іншими бідними так, що вона не має навіть свого гробу. Друга геройка повісти Мірже — Мюзетта — звалася Християна Ру. Приїхавши з Ліону вона стала славною моделькою, завдяки своїй красі і веселій вдачі. Вона доробилася маєтку і мала власну віллю. Жадна подорожей і ще більших грошей вибралася до Альжиру. У 1863. р. вона потонула разом з усіма пасажирами корабля „Атляс".

ТОРЕАДОРКА — МОДЕЛЕМ МИСТЦІВ.

Кілька років тому померла з бідній кімнаті на бідній вулиці париського Монтмартру старенька дама Дебріеж. Від довгого часу ніхто не відвідував її і навіть давні знайомі позабували давню красуню. Щойно звичайна звістка про її смерть пригадала знавцям мистецтва особу, що вела колись сальон і збирала довкола себе письменників, малярів і різьбарів. Багатьох із них увіковічнили її риси у своїх творах. Вона походила з Барсельони, де була цирковою акробаткою і тореадоркою. У 18-ому році вже знав її Париж. Ще й досі в Люврі оглядають відвідувачі постать „Салямбо" у творі Рівіера, і в Люксембурґу різьбу Фрине — що мають її тіло та її риси. Як довго вона була молода — а молодість її тягнулася довго — довкола неї не вгавали поєдинки та самогубства.

ПОСМЕРТНА МАСКА.

Кожний, хто приїде до Парижа і поблукає по крамницях з мистецькими памятками, той зверне увагу на одну дешеву різьбу, яку купують собі на спомин подорожні. Вона висить у неодній кімнаті париського мистця та студента. Це посмертна маска якоїсь дівчини, що втопилася в Рені. Коли рибалки виловили раз із ріки молоду потопельницю, всіх вразила її незвичайна краса. Якийсь різьбар захоплений її клясичними рисами зняв з неї посмертну маску. Від того часу ріжні письменники присвятили їй свої твори, надхнені її ідеальним обличчям. Щойно недавно один провінціяльний французький часопис приніс звістку, що імя цієї дівчини відоме. Саме тоді, коли вона покінчила самогубством, у Парижі щезла безслідно молода дівчина Сімона Пастеллі. Поліція ствердила тоді, що вона була в товаристві одного молодого міліонера. Молодий міліонер доказав, що він не бачив її вже від місяця. Минуло багато років, аж до редакції денника „Малий Провенсалець" зголосилася якась своячка Сімони Пастеллі і принесла фотографію на якій були написані такі слова: „Він мене покинув. Я не можу без нього жити і волію смерть. Вибачте мені!" Коли порівняли фотографію Пастеллі з посмертною маскою славної різьби ствердили, що схожість незвичайна. А проте світ уже на другий день забув, хто була ідеально гарна потопельниця. Вона живе тільки як твір мистецтва.

Париські сензації.

В одному з париських нічних льокалів підчас виступу одної танцюристки вибіг з авдиторії один пан із криком: „Вона не зветься Рена Сільва, а віцеґрафиня Ебрар!" Аристократичне прізвище зелектризувало публику. Сензація висіла в повітрі. На другий день преса відкривала її таємницю.

Аристократка в кабареті.

Багато років тому батько гарної Рени став директором будови залізниць в Арґентині. Його родина виїхала з ним. Його донька у 18. р. життя вийшла там заміж за одного з найбагатших плянтаторів півден. Америки. Але життя серед дикої природи, без товариства, хутко знудило молоду аристократку. Вона хотіла виїхати кудись. Її чоловік гадав, що без грошей і дорогоцінностей, вона не зважиться пуститися в далеку дорогу. Але після одної суперечки, вона несподівано щезла, не забравши із собою ані франка. Всі розпорядки були надаремні. Минуло багато часу, заки детективне бюро не повідомило плянтатора, що в одному париському кабареті танцює молода жінка дуже подібна до тої, яку шукають. Плянтатор виїхав до Парижа, справді віднайшов свою жінку і благав її, щоб вернулася до нього, але вона відмовила. Він гадав, що відкриваючи прилюдно її прізвище, засоромить її перед публикою. Але його вигуки не збентежили її і вона докінчила спокійно свою програму. На другий день вона щезла з Парижа, коли інцидент у кабареті перемінився у „товариський скандал". Плянтатор мусів вернутися сам до Америки. Париська публика чекає, поки Рена Сільва знову не появиться десь під зміненим прізвищем.

Корсиканка завойовує Францію.

Найбільше популярним іменем у французьких надморських літниськах цього року було Россі. Ніна Россі була ґардеробною у театрі в Аячіо на Корсиці. Хтось з париських директорів театрів зупинився там недавно і відкрив, що ця дівчина має прегарний голос. Щодо краси теж не було сумніву, бо вона мала вже за собою славу брата Тіна Россі, теж співака тенора і славного „Дон-Жуана". Після свого першого концерту, що приніс Ніні величезний успіх, вона обїхала всі купелеві місцевости і скрізь збирала оплески. Вона ніколи не вчилася співати і не знає нот, а співає з душі. Її брат Тіно дуже невдоволений її успіхами, бо від часу її виступів пішов у тінь. Ніна теж не дуже прихильно висловлюється про нього і відмовилася принципіяльно колинебудь виступати з ним спільно. Зате імпресарії вже вивідали, що співоча пара ще має шестеро братів і сестер. Не виключене, що ще одне з них має гарний голос.

Глухий скрипач.

Третьою „сензаційною" особою париської хроніки є російський скрипач Борис Голомб (?). З початку революції він виїхав із батьками в Париж і тут почав у консерваторії брати лекції на скрипці. Але тому, що підчас московських морозів відморозив собі вуха щораз важче було йому грати і за якийсь час він стратив зовсім слух. Покинувши консерваторію він грав тільки для себе, для власної приємности. І хоч не чув нічого, дійшов до такого мистецтва, що став мистцем. Він дає тепер концерти, які мають величезний успіх. Учені та лікарі займаються ним як рідким феноменом.

НОВИНКИ.

— **Найдешевший сезон у Черчі.** Вересень найдешевший місяць у Черчі. Недужі на гостець (ревматизм), ісхіяс, гіхт, ниркові, шлункові, нервові та жіночі недуги повинні користати з нагоди дешево і вигідно вилікуватись. Живець отворений до 10. жовтня. 1503 7—10

— **„ГАРМА“, спедиційно-перевозова кооператива**, виконує: перевози меблів, товарів і т. п. та полагоджує всякі спедиційні чинности. Адреса: Львів, ул. Потоцького 11 а, м. 2. (II. брама). Тел. 111—21. 1575

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42 А, тел. 272-18. Початок викладів 1. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 8—10

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. 1., телефон 254-46.

— **Абітурієнти** академічної гімназії у Львові з 1887. р. будуть святкувати 50 ліття матури 15. вересня 1937. р. — Збірка в будинку гімназії при вул. Льва Сапіги 14. в год. 9. рано. Ярослав Витошинський, Володимир Козакевич, д-р Кирило Студинський. 1—1

— **Ученики!** Книжки нові і вживані та всяке шкільне приладдя купуйте в **книгарні „Рідної Школи“, Львів, Сикстуська 20.** 599 1—2

— **Заборона імпрез.** Підгаєцьке староство з причин останніх відомих подій не видає дозволів на імпрези в цілому повіті аж до відкликання.

— **Знято заборони з завішених читалень.** При кінці липня ц. р. староство в Сокалі припинило діяльність шістьох читалень в районі філії „Просвіти“, а то: в Костяшині, Лісках, Переводові, Хлопятині, Осердові та Перемислові. Проти того розпорядку філія внесла рекурси і читальні в означених речинцях вислали їх до воєвідства через повітове староство. Наведені мотиви в рекурсі воєвідство прийняло і з днем 15. серпня привернуло до діяльности завішені читальні.

— **Арештування.** В Сокалі 30. серпня ц. р. поліція арештувала Миколу Марцинюка. В селі Лучицях, сокальського повіту, по переведеній ревізії арештували Володимира Короля, якого відставили до Сокаля.

— **Любка Колесса приїде до Льондону.** Льондонське концертове бюро Гольта повідомляє нас, що як минулого року, так і цього запросило воно на низку концертів нашу славну піяністку, Любку Колессу. Перший її концерт має відбутися 5. листопада в Гротріян Гал. Англійська публика дуже високо цінить мистецьку гру нашої піяністки.

Просимо Пана Кузьмінського Івана, або хто знав би його адресу подати до адміністрації „Діла“ для знайомого з Чехословаччини. 1604

— **Зїзд загонової шляхти** має відбутися в половині жовтня ц. р. у Львові. Польські організатори цього зїзду задумують надати йому патріотичний характер, уважаючи загонову шляхту „бастіоном на кресах“ та не числячися з фактом, що більшість цієї „шляхти“ греко-католицького обряду.

— **Театр ім. Шевченка в Москві.** Московська преса захоплюється виставами українського національного театру імени Шевченка, який обїздить тепер Росію, і підкреслює, що цей театр єдиний у своїм роді, бо може однаково виставляти драми, опери та оперети. Театр засновано з ініціятиви українських артистів за часів Центральної Ради і до нього увійшли найкращі тодішні артистичні сили. За часів гетьмана та Директорії він зробився Українським Національним Театром і обєднював у собі більшість тогочасних українських артистичних труп. По уступленні українського уряду большевики знищили театр, а артистів поділили між полками, де вони мали розважати червоноармейців. Так було до кінця війни. Театр відновлено в 1924. р. і від того часу він істнує як державна установа. Московські часописи підкреслюють, що артистичному успіхові театру сприяє в значній мірі факт, що проводить ним „визначний український режисер Нухим Соломонович Йофе“...

— **Велика крадіж на пошті.** В поштовому уряді в Дрогобичі, Августові Ангельському, вязничному сторожеві карної вязниці на Гірці, підчас надавання грошей хтось украв з кишені пачку грошей в загальній сумі 1.000 зол. Коли стверджено крадіж, заалярмовано поліцію, замкнено всі виходи з будинку і вилеґітимовано всіх людей, але злодія не знайшли.

— **Львівська хроніка.** В готелі „Сіті“ при вул. Сикстуській отроїлася люміналем 25-літня Станислава Худівна з причини нещасливої любови. — На фестині при вул. Жовківській прийшло до бійки, в якій пробили ножем Влад. Кринського із Знесіння. — До шпиталю привезли Гад. Лисковського, якого на метчу в копаного мяча один із змагунів копнув у груди.

— **Пропало 34.000 зол.** Поштовий уряд в Освенцімі вислав до філії Банку Польского в Бельську запльомбовану металеву скриньку зі сумою 34.800 зол. у банкнотах. Дирекція банку одержала пересилку з ненарушеною пльомбою, але після відкриття стверджено брак цілої готівки. Про крадіж повідомлено негайно поштовий уряд в Осьвенцімі, який перевів у себе при помочі поліції доходження та перевів пробу пакування і пльомбування грошевих посилок. Остаточно арештовано одного нижчого поштового службовика.

— **Краєва хроніка.** У Скольому померла жінка люстратора дібр братів Гредлів Стефанія Колова, нібито на серцевий удар. Наслідком донесення влада наказала ексгумацію тіла, бо заходить підозріння, що її отроєно. — В Лубянці пов. Стрий ударив у церкву підчас вечірні грім і пробивши стіну впав до середини і пробігши зиказком щез, не зробивши ніякої шкоди. З людей одна жінка зімліла зі страху, а кількоро дітей попадало на землю. — На залізничім шляху між Рогатином і Ходоровом біля села Залужне знайшли переїхане тіло 42-літнього Адама Вонсовича, залізничого дорожника із Рогатина, що скінчив самогубством.

— **Що діється за Збручем.** Населення села Пукляків борщівського повіту над Збручем було свідками такої події по совітському боці. Зараз за Збручем, недалеко сов. прикордонного стовпа жінки і діти пасли корови. Нараз надійшов червоноармієць і велів їм відігнати худобу від Збруча. Одна жінка, що не хотіла відігнати корови, сказала: „А чому за Збручем інакше поводяться з людьми?“ і до цих слів додала ще кілька слів проти червоноармійця. На те чревоноармієць крикнув: „Стій, бо стріляю!“ Жінка не затрималася, а тільки відповіла: „Як хочеш — стріляй!“ Тоді червоноармієць стрілив двічі до неї, кладучи її трупом. На відгомін стрілів надбігла стежа з совітської застави, два старшини та два вояки. Вони забрали тяжко ранену, чи вбиту на віз і відвезли на стражницю. Це все діялося на очах населення з цього боку Збруча, кількадесять метрів від кордону.

— **Знов одна жінка змінила пол.** До шпиталю в Битомі зголосилася 22-літня Павлина Н., заявляючи, що від трьох літ завважила у себе органічні зміни в користь мужеського пола і просила, щоби перевести на ній відповідну операцію. Після щасливо переведеної фізичної коректури вона зголосилася в метрикальному уряді, де на основі лікарського свідоцтва змінено її імя Павлина на Павло. Тоді вона вбралася в мужеський одяг і стала рівною з мужчинами.

— **Медвідь роздер хлопця.** Сталося це в зоольогічному городі в парку „Зьрудліска“ під Лодзею, де міститься зоольогічний город. Медвідь, що находився у клітці, кинувся крізь крати на 9-літнього хлопця. Притягнувши хлопця до крати, покалічив його тяжко на голові й обох руках. Хлопця перевезли до шпиталю, де він незабаром помер.

— **Клопіт з московським годинником.** У звязку з близьким святкуванням 20-ліття большевицької революції московські часописи порушили знову питання про славнозвісний годинник на Спаській Брамі в Москві, який перед революцією що півгодини виґравав молитву „Коль славен“. Ленін, почувши цю музику, наказав переробити годинник, щоби він грав Інтернаціонал. Большевицькі майстри негайно взялися до праці, але вже 15 років не можуть викінчити її, бо годинник хоч і грає Інтернаціонал, але дуже подібний до молитви, збиваючись часом на стару мельодію. Тому, що в Москві почали кружляти дивні поголоски про упертий годинник, який не хоче грати Інтернаціоналу, совітський уряд наказав дати старий механізм до музею, а на вежі помістити новий, замовлений у Празі, який справно грав би революційний гимн. Але через спізнення цього рішення не знати, чи механізм встигнуть поставити, чи Спаська вежа все таки буде вперто мовчати і в часі ювилею.

— **Велика залізнича катастрофа** склалася під Нойсом у Вестфалії. Особовий потяг вискочив із шин, при чому один ваґон зовсім розбився і кілька ушкодилось. Згинуло 14 осіб, а 12 є тяжко ранених.

— **Ворошилов розводиться.** З Москви повідомляють, що совітський комісар військових справ маршал Ворошилов розвівся зі своєю жінкою Анною Михайловною. Справа тяглася поверх рік. Пані Ворошилова не хотіла згодитись на розвід і апелювала до партійних судів. На днях Ворошилов жениться з 22-літньою гарною дівчиною б. танцюристкою московської опери підпорою прімабалеріни Семйонової, жінки Карахана та приятельки Сталіна.

ВЕЛИКА КАТАСТРОФА У КОПАЛЬНІ.

СОФІЯ, 6. 9. ПАТ. У місцевості Ціріль (болг. Македонія) нині в копальні вугля наступив вибух земного газу. Досі видобули 26 шахтярів. Двох є вбитих а кілька тяжко ранених. Доля решти шахтярів невідома.

—o—

ВЕДМЕДІ ВТІКАЮТЬ ІЗ СССР.

ГЕЛЬСІНКИ, 6. 9. ПАТ. У північно-східній Фінляндії показались масово ведмеді. Число їх значно збільшилося тому, що до Фінляндії передісталися ведмеді із совітської Карелії. Ведмеді ті, що втікали перед горючими лісами, схоплюють у білий день худобу фінляндських селян. Із Оулю повідомляють, що ведмеді схопили 16 овець.

—o—

ПРОМОВА МІНІСТРА ОСВІТИ В РАДІО.

Минулої неділі міністр освіти проф. Свєнтославський виголосив в радіо промову до молоді на тему „На порозі нового шкільного року“, в якій торкнувся теж акції полк. Коца.

—o—

ПЕРСОНАЛЬНІ ЗМІНИ У ЛЬВІВСЬКІЙ КУРАТОРІЇ.

Польська преса повідомляє, що начальника виділу середніх шкіл д-ра Юса перенесли до поморської кураторії в Торуні; начальника виділу народнього шкільництва д-ра Зайдлера і начальника загального виділу Шульца перенесли до інших виділів у львівській курторії. Начальником загального виділу призначений д-р Г. Вражей, б. урядовець університетської бібліотеки.

—o—

ЄПИСКОП ЧАРНЕЦЬКИЙ В АНГЛІЇ.

До Англії загостив Апостольський Візитатор, Преосв. д-р Микола Чарнецький. Його запросили до Ліверпулю на посвячення найбільшої католицької митрополичої катедри в Англії. Преосв. Чарнецький відправив там у дні посвячення, в неділю 5. вересня, архиєрейську Службу Божу. Архиепископ Ліверпулю розіслав окремий лист по всій архидієцезії, запрохуючи священників і мірян на ту „прегарну літургію східного обряду“. Українська кольонія в Манчестері вислала свій церковний хор, який складається з близько 70 осіб. Він співав до архиєрейської Служби Божої.

Разом з Преосв. Чарнецьким приїхав до Англії також о. Л. Боський з Брукселі.

В неділю 29. серпня відправив Преосв. Чарнецький архиєрейську Службу Божу в Манчестері для тамошньої української кольонії. Англійська преса подала обширні звідомлення про це свято, про самого Преосв. Чарнецького і про манчестерських українців.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

СПОРТОВА СТОРІНКА.

УКРАЇНА — Р. К. С. 2:2 (1:1).

Україна в складі: Босий, Серегота, Воробець; Цимбала, Гошовський, Скоцень І; Магоцький І., Скоцень ІІ, Міхльош, Магоцький ІІ, Краєвський.

І знову не потрапила Україна перемогти противника, і то слабого. Дружина грає тепер дуже слабо, до того без всякої амбіції. І щож поможе добра воля Виділу і знаменитий, дорого оплачуваний тренер, коли не всі грачі ходять на тренінги? Провід секції копаного мяча мусить гостріше взятись до необовязкових грачів, бо виданий гріш піде на марне. Ще такі одні змагання — Україна готова стратити своїх численних симпатиків.

Щодо поодиноких грачів, то воротар Босий непевний, оборона за мягка і зовсім не вдоволила, у Сереготи замітний брак тренінгу. В помочі грав добре і з серцем лише Скоцень І., Гошовський не мав свого дня, а Цимбала грав таки цілком слабо. Нападу не можна тепер просто пізнати, це лише тінь такої ще недавньої світлости. Вставлення Магоцького ІІ. було промахом; цей грач до першої дружини в Окружній Лізі нині цілком не надається; він дуже повільний, з примітивною технікою, тому паралізував усі заграння своїх співграчів. Скоцень і Міхльош зовсім не у формі. Ще найкраще розмірно грали Краєвський і Магоцький І.

Р. К. С. представляється слабо. Грачі технічно невироблені, але мають бодай амбіцію й охоту до гри. Найкращий грач у них — це Найман у помочі.

Хід гри: З початку перевага Р. К. С-у, але напад його стріляє весь час нецільно. Україна переводить кілька наступів, яким бракує викінчення. Міхльош і Скоцень пробують комбінувати, але акції рвуться на Магоцькім ІІ., Краєвський, зданий на власні сили, небагато може зробити. У 27. хвилині стріл Краєвського в стовп добиває Міхльош і 1:0. У 32. хв. вирівнює противник з карного за руку Сереготи. До кінця першої половини без змін.

В другій частині Краєвський грає на лучнику, а Магоцький ІІ. на крилі. Чорно-червоні мають перевагу, але всім, зрештою оспалим акціям нападу бракує плину і скорого, негайного рішення. У 23. хв. Магоцький І. стріляє скісно на ворота й оборонці Р. К. С-у впихають мяч до власної брами. Україна веде 2:1. Здавалося, що Україна ще побільшить брамкове конто, але несподівано Р. К. С. має більше з гри і в 35. хв. вирівнює з вини заділ України.

Видців коло 1.500. Суддя п. В. Кухар.

УКРАЇНА ІІ — Р. К. С. ІІ. 4:1 (3:1).

Добра гра резерви України, для якої ворота добули Кіндій 2, Король і Зубач. В Україні ІІ. подобалася трійка нападу, Лісевич і Король у помочі та Олійник в обороні.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Погонь І Б. — Корона 5:4 (1:1).** Ці змагання могли бути доброю лекцією для змагунів України, як треба грати. І Корона і Погонь І Б (дружина юніорів) змагалися з подивугідною амбіцією й запалом до самого кінця і боролися твердо за кожний мяч. Корона була дружиною ліпшою, але Погонь мала більше щастя і тому виграла. Корона вела в другій половині вже 4:1 і мала, здавалося, певну перемогу. Тимчасом Погонь натиснула і стрілила в коротких відступах часу двоє воріт, а потім прийшла несподіванка: буквально в двох останніх мінутах зуміли юніори Погоні не тільки вирівняти, але й стрілити пятого голя і так вийшли з гриша переможцями.

ЛЬВІВ. **Чорні — ІІ. Сокіл 3:0 (2:0).** Цим разом ІІ. Соколові не повелося і він мусів провід у табелі віддати Ресовії. Чорні виявилися дружиною більше вирівняною і твердшою, тому виграли заслужено.

СТРИЯ. **Гасмонея — Погонь-Стрий 3:0 (1:0).** Вислід є великою несподіванкою, бо виграти чужій дружині на горячому стрийському терені не так то легко, тимбільше, що Погонь перемогла минулої неділі високо (7:2) самбірську Корону, яка виявляє значну поправу форми. Жидівська дружина мала ввесь час перевагу, до того її напад стріляв багато і цільно. Суддював п. Романець з Перемишля.

РЯШІВ. **Ресовія — Чувай 3:1 (2:1).** Третя з черги програна Чуваю в цьогорічних мистецтвах. Перемиська дружина грала, не зважаючи на програну, добре й жертвенно та виказала незлу фізичну кондицію. Але виграти з Ресовією, яка вже відпочила по тяжких змаганнях за вхід до Ліги, нестало сили.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Лехія 4:1 (0:0).** Лехія трималася добре повних 50 мінут, граючи гостро й амбітно. Заломилася щойно в другій половині, коли грач Польонії Клийн стрілив ворота, помагаючи собі при цьому рукою, чого судди, видно, не завважив. Після того посипалися голі, при чому Польонія стрілила дальших двоє воріт з карного і так виграла змагання. Лехія не використала одного карного.

ДРОГОБИЧ. **Юнак — Огніско 4:2 (0:0).** Перша виграна Юнака в мистецьких змаганнях Окр. Ліги, і виграна заслужена. Перевага Юнака була така, що якби в його нападі був один добрий стрілець, то міг був вислід своєї дружини легко подвоїти. На тлі доброї гри дрогобицької 11-ки Огніско випало доволі блідо і програло заслужено.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Ресовія	3	6:0	10:2
2. Чорні	3	5:1	5:1
3. Польонія	3	5:1	10:5
4. Сокіл ІІ.	3	4:2	5:3
5. Погонь (Стрий)	3	4:2	12:8
6. Погонь І. Б.	3	4:2	6:7
7. Гасмонея	3	3:1	3:1
8. Р. К. С.	3	2:4	4:6
9. Огніско	3	2:4	2:3
10. Україна	**3**	**2:4**	**5:8**
11. Юнак	3	2:4	4:7
12. Лехія	3	2:4	5:9
13. Корона	3	1:5	8:14
14. Чувай	3	0:6	5:12

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Варта 6:0 (3:0).** Погонь грала незвичайно брутально, розбиваючи по черзі аж трьох грачів познанської дружини, так, що Варта грала вже від 10. мін. в 10-ку, згодом у 9-ку, а при кінці у 8-ку. Не диво, що Погонь осягнула перевагу і стрілила аж 6 воріт. Якби не розумна тактика, застосована в другій половині познанцями, що стягнули всіх грачів до оборони, то Погонь булаб у такій ситуації стрілила легко і два тузини воріт. Для Погоні стрілив аж 5 воріт Матіяс ІІ. і Ціммер 1. Видці в числі до 6.000, навіть найбільші фанатики львівської дружини, відходили по змаганнях з найбільшим несмаком.

КАТОВИЦІ. **Рух — Гарбарня 8:1 (6:0).** Рух розгромив у себе дома краківську Гарбарню цілковито, бо гості не доходили там просто до голосу. Тепер Гарбарня опинилася на самому кінці табелі.

КРАКІВ. **Краковія — Висла 1:0 (0:0).** Краківські мячеві дербі закінчилися щасливою виграною Краковії, що веде тепер у табелі. Видців 7.000.

ЛОДЗЬ. **Л. К. С. — А. К. С, 2:0 (0:0),** Несподівана, але заслужена перемога Л. К. С-у, що грав незвичайно завзято й жертвенно. Видців 9.000.

ТАБЕЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

1. Краковія	15	22:8	38:12
2. А. К. С.	15	22:8	30:16
3. Рух	14	20:8	36:17
4. Висла	12	16:8	27:11
5. Варта	13	14:12	25:25
6. Погонь	13	13:13	18:16
7. Л. К. С.	14	12:16	29:27
8. Варшавянка	14	12:16	23:35
9. Гарбарня	14	11:17	20:33
10. Домб	18	0:36	0:54

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

ВАРШАВА. **Польонія — Унія (Люблин) 6:0 (2:0).**
ВИЛЬНО. **Сьмігли—Бригада (Ченстохова) 5:1 (3:0).**
Табеля виглядає так:

1. Польонія	3	6:0	10:1
2. Сьмігли	3	4:2	6:2
3. Бригада	3	2:4	5:9
4) Унія	3	0:6	1:10

Польонія має певні вигляди ввійти знову до Ліги.

ЛЬВІВСЬКА А-КЛЯСА.

З. З. К. — Стшелєц 5:0 (2:0).
Т. Ш. Л. — Знесеньчанка 3:1 (3:0).
Білий Орел — Зеніт 1:0 (1:0).
Світезь — Рекорд 1:1 (1:0).

ТЕРНОПІЛЬ. **Спарта (Теребовля) — Креси 3:2.** Сензаційна перемога новика А-кляси над мистцем групи.

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

ДРОГОБИЧ. **Ватра — Дністер 0:0.** Відплатні змагання за вхід до А-кляси поміж двома нашими дружинами дали знову нерішений вислід. Тому треті рішальні змагання відбудуться в найближчу неділю в Стрию або Бориславі. Гра була назагал нервова і нецікава. Перші хвилини заповідали перемогу Ватри, але справа кінчиться на підворітних шансах. Етап переваги Ватри минає доволі швидко і до голосу доходить Дністер, маючи до кінця І. половини замітну перевагу. В ІІ. половині гра вирівняна, при чому і в цій половині Дністер зазначує легко свою перевагу. В сумі Дністер того дня був дружиною кращою.

Обі дружини грали фер. З Дністра подобалися Ленчицький і Мельницький на воротах. У Ватрі добре заграла оборонна трійка і Дорожінський у нападі.

Суддював п. Грабовський. Публики ок. 3000.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **Зоря — Сіонід 8:1 (2:0).** Зоря доказала в неділю, що є найсильнішою дружиною у львівській Ц-клясі. Гра велася ввесь час під великою перевагою української дружини, хоч вона виступила з 5 резервовими.

Львів. Степ—Гасмонея І. Б. 1:6 (1:3). Заслужена програна української дружини, що не вміла вислід противставитись резерві Гасмонеї. Почесні ворота добув Пенчишин. Суддя п. К. Бик.

—o—

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Польна 2:1 (1:1).** Сянови прийшлося нелегко впоратися з Ц-клясовим противником. Оба ворота для Сяну стрілив Побідинський.

СТРИЯ. **Скала — Погонь І. Б (Стрий 4:2 (2:2).** Скала грала в резервовому складі.

З УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ НА ВОЛИНІ.

Два товариські змагання „Гарту“.

Гарт — Верхова 4:0. Гарт — Дермань 4:1

По довгій перерві розпочав „Гарт“ знову свої бої на зеленій мураві, але цим разом товариські. Що правда, перерва була у змаганнях, але тренінги відбувалися правильно що-неділі та в більші свята.

Перший метч розіграв „Гарт“ з двома сільськими дружинами одного дня, бо одна, не маючи матеріяльної змоги звернути коштів подорожі, запросила за спілку з другою „Гарт“ до себе. Майже 20 кільометрів треба було їхати на фірі, а з 5 км. іти пішком за село до гриша. На перший вогонь пішла сільська дружина „Верхова“, що вкладувала ввесь запас енергії і сили на маленьких „гартенят“ у першій половині гри, зате в другій половині „гартенята“ показали добру гру технічну і за 10 хвилин стрілили 4 голі. Дальше вже лише показували, як між лісом ворожих ніг „лічками“ слід підводити мяч під чужі ворота. При стані 4:0 в користь „Гарту“ метч закінчено.

На другий вогонь пішов „Дермань“. Гра була на селі ща. Дерманська дружина теж слаба і виказала мале темпо, але більшу вагу звертає на гру технічну, що їй згодом вийде на добре. При стані 4:1 у користь „Гарту“ закінчилася ця подвійна імпреза.

ГАРТ — К. П. В. 0:1 (0:0).

Тяжча переправа чекала „Гарт“ 29. м. м. коли то несподівано дружина мусіла звести тяжкий бій з А-клясовим К. П. В. Темними очима глянули „гартенята“ на повний склад К. П. В., самі виступаючи з дома резервовими. Але свисток судді сконцентрував увагу на мячі. Гру розпочинає „Гарт“ і дивне диво: замість гнітучої переваги К. П. В. над „Гартом“, чим відзначались подібні метчі, гра йде ввесь час на половині К. П. В., де дрібні „гартенята“ роблять зі задами К. П. В., що хочуть. Наступи противника кінчаться на лінії помочі „Гарту“. Одначе під ворітьми переслідує гартенят „пех“: то не доносять, то переносять. Воно й не диво, бо в горячіших підворітних ситуаціях летять малі напасники „Гарту“ разом з мячем — від почастунків оборонців К. П. В. До перерви стан 0:0 заскочив досить численно зібрану публику, бо всі сподівалися двоцифрового висліду. Кібіци К. П. В. сподівалися, що „Гарт“ ляже трупом у другій половині, але і в другій половині гра йшла отверта, правда, вже з частішими проривами К. П. В. Одначе всі ті прориви зліквідувала притомна оборона „Гарту“ і воротар. Щойно у 20. хвилині вдалося К. П. В. в підворітному замішанні настрілити руку правому помічникові „Гарту“ і подиктовану одинадцятку використати. При стані 1:0 для К. П. В. гра прибирає на темпі; крім темпа К. П. В. вносить до гри брутальність, судди два рази упімнення. В останніх хвилинах стріл правого крайника „Гарту“ на пару центиметрів пішов над поперечкою. При стані 1:0 гру закінчено. Грали в „Гарті“ всі добре й амбітно, тому осягнули такий почесний вислід.

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Пльзно. Вікторія Пльзно—Пльзно 2:3 (0:3).
Брно. Жіденіце — Простейов 5:3 (3:0).
Пардубиці. Пардубиці — Вікторія Жіжков 1:1.
Шлеська Острава. Шл. Острава—Кладно 0:3 (0:1).
Перша поразка новика ліги і до того на власному гриші.
Находь. Находь—Славія 1:4 (0:2).
Перша перемога мистця ліги.
Братислава. Спарта—Братислава 1:1.
Спарта тільки з великим трудом зремісувала.
Вислід дотеперішніх змагань:

Спарта	4	7 : 6	5
Жіденіце	4	9 : 5	4
Кладно	3	4 : 2	5
Шл. Острава	3	7 : 6	4
Вікторія Жіжков	3	4 : 2	4
Пльзно	4	12 : 11	4
Находь	4	7 :8	4
Вікторія Пльзно	3	6 : 4	3
Пардубиці	3	4 :7	3
Братислава	4	6 : 11	3
Славія	4	7 : 7	2
Простейов	4	9 : 13	2

АВСТРІЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЛІГА.

Австрія — Адміра 3:1; Спортклюб — Рапід 2:1; Ф. К. Він — Вакер 1:0; Вієнна — Сімерінг 1:0; Фаворітнер — Фльорідсдорф 3:2.

В табелі веде Австрія без втрати пункту.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

Латвія — Литва 5:1; Естонія — Латвія 1:1

—o—

ПОДЯКА.

Перевести змагання наколесників виключ[illegible] їми силами і коштом С. Т. „Україна“ не була би в силі. Але коли тяжкі змагання на трасі Львів—Стрий—Дрогобич—Самбір—Рудки—Львів пройшли з повним успіхом, до того на лад европейський, то у великій мірі належиться щира подяка тим спортовим товариствам і промисловим фірмам, котрі до цього радо причинилися своєю допомогою та нагородами для змагунів.

У першій мірі щира подяка С. Т. „Скала“ в Стрию, С. Т. „Ватра“ в Дрогобичі та С. Т. „Дністер“ у Самборі за те, що зарядили і вдержали взірцевий порядок на місцевих трасах, як і за нагороду, признаку першим змагунам, що прибули до їх міст.

Зокрема дякуємо прихильникам С. Т. „Україна“ за високе почуття обовязку бути рано того дня при старті і вечором на меті та всім здовж траси.

Щира теж подяка промисловим фірмам за нагороди для змагунів, а саме: Фабрика Роверів „Святовід“ — Сосновец; Кооператива „Пласт“ — Львів; Дир. І. Тиктор — Львів; Вп. П. Глушевський — Львів; Фабрика „Пестув“ — Варшава; Фабрика „Санок“ — Санок; Фабрика Батя — Хелмек; Фабрика „Даймон“ — Старогард; Ігнаци Роман — Львів; Фабрика „Центра“ — Львів.

Щиро дякумо Дирекції Маслосоюзу — Львів за датки в товарах для прохарчункового станка та за авта для послуг змагань фірмам: О. Левицька і С-ка, Львів (фабрика пасти Елеґант), Інж. Кіндій (гарбарня Персіяна), Дир. Паньків (фабрика Даймон), Фабрика „Центра“ у Познані та Фірма С. Дісендорф у Львові.

Виділ С. Т. „Україна“ Львів.

Зрозумів.

— Самі гроші не приносять щастя, однак тяжко жити без грошей. Тому зовсім природне, що кожна людина старається нагромаджувати якнайбільше майна і не видавати грошей на непотрібні речі.

Таку саме теорію все викладав п. Каєтан, коли зверталися до нього, щоб дав один сотик на добродійну ціль і зрозуміле — не давав. Ніколи нікому нічого не позичив. Ніколи не виділи його, щоб платив у цукорні або в ресторані. Колиж був у цукорні або в ресторані, так напевне чиймсь гостем. Одним словом: п. Каєтан був осоружним скупарем.

Нагло щось змінилося.

П. Каєтан почав щодня правильно ходити до наріжної каварні. Навіть, коли ніхто його не просив, гостив сусідів сам папіросками. Навіть трапилося, що своїх двох знайомих, стрінувши припадком на вулиці, запросив до ресторану на перекуску.

Всі, хто тільки знав п. Каєтана, ламали собі голову, що трапилося, яка саме причина цієї зміни. Випитували себе взаїмно, однак ніхто не знав нічого певного. А п. Каєтан сам не хотів дати жадного вияснення.

Може він залюбився? Може жениться? А може дістав якусь американську спадщину? Може виграв на льотерії?

Коли раз запитали його, п. Каєтан усміхнувся таємничо:

— Покищо не виграв, але виграю!

— А ти граєш?

— Я зрозумів — поважно вияснював п. Каєтан — одну річ, що щоб збирати, треба посіяти Підставою, щоб добути майно не є скупство, не є відмова на пожиточну ціль, але розумна інвестиція. А саме гра на льотерії є такою інвестицією. І тому саме купив я льос та тепер чекаю нетерпеливо тягнення.

О. З. Н. ЗА ЗМІНОЮ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Минулої неділі відбувся у Кракові зїзд сільської організації О. З. Н. краківської округи. На зїзді виголосив примирливу промову ген. Галіца до селян у звязку з останніми подіями в західній Галичині. Заявив, що О. З. Н. змагає до господарської перебудови села, а саме: основного переведення земельної реформи, меліорації та комасації селянських ґрунтів, створення догідних кредитів на родинні сплати і т. д. Витягаємо руку до згоди — говорив ґен. Галіца — до всіх розумних і чесних хлопів. Будуємо Польщу народню, демократичну, далеку від тоталізмів, сперту на державнім інстинкті і добрій волі поляків. Будемо змагати до зміни виборчої ординації до сойму і сенату.

ЗАЯВА ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

Уряд ґен. Франка проголосив офіційну заяву, в якій рішуче заперечує, немовби його фльота брала участь у нападах на чужинецькі пароплави на Середземному Морі. Національна фльота дістала суворий приказ не нападати на чужі пароплави.

Заява звертає увагу, що це не перший випадок, що напередодні сходин комітету неінтервенції чи Ліґи Націй уряд з Валенсії намагається при помочі провокаційних актів затроїти міжнародню атмосферу та знівечити симпатії, що їх европейські держави проявляють для національного повстання.

Всі дотеперішні напади на пароплави — це діло червоної Валенсії, яка програвши справу в Еспанії, хоче таким чином поширити конфлікт на всю Европу.

✝ Посмертні згадки.

Д-р Сергій Богданівський, адвокат у Луцьку, член Союзу Українських Адвокатів, помер 30. серпня ц. р. Без огляду на московське окруження покійний не покинув українства і зійшов у могилу вірний свому народові. В. Й. П.!

Михайло Гнатковський, ем. учитель промислової школи в Коломиї, член українських товариств і установ, помер 3. ц. м. В. Й. П.!

Тисячі вмірають від пиття, заки один помре від спраги.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвовідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича.

ГВОЗДЕЦЬ:
8. IX. Ніч під Івана Купала.
9. IX. Дівча з Маслосоюзу.
10. IX. Довбуш.

КОЛОМИЯ:
11. IX. Премієра „Орленя“, драматичні картини на 6 картин Ів. Зубенка.
12. IX. вдруге „Орленя“.
З Коломиї іде театр до Отинії і Станиславова.

КОЛОМИЯ:
7. IX. Дівча з Маслосоюзу.
Білети можна вже набувати в Учит. Спілці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВЕЛДІЖ:
7. IX. Гимн нужди.
8. IX. Маруся Богуславка.
9. IX. Ніч під Івана Купала

ВИГОДА:
10. IX. Хмара.
11. IX. Жайворонок.
12. IX. Ґейша.

Український Молодий Театр „Заграва“

СТОПЧАТІВ:
7. IX. Тарас Шевченко.
8. IX. Земля — В. Стефаника.

ПЕЧЕНІЖИН:
9. IX. Камо грядеши? I. ч.
10. IX. Камо грядеши? II. ч.
11. IX. Трафіка пані ґенераловоі.
12. IX. Тарас Шевченко.
З Печеніжина театр завітає до Делятина, де виставить премієрою історичну пєсу з часів зруйнування Січі С. Ордівського п. з. „Лицарі Ночі“.

Великий Театр:
Вівторок 7. IX. год. 8. веч. „Богема“ — опера.
Середа 8. IX. год. 8 веч. „Король волоцюг“ — музична комедія;

Театр Ріжнородностей:
Середа, 8. IX. год. 8. вечором — премієра „Фрайда теорія сміх“

КІНА.

АПОЛЬО: „Бурґтеатр“.
АТЛЯНТИК: „Велике Бетовенове кохання“.
ВАНДА: „Роз-Марі“, „Соната“
ҐРАЖИНА: „Ординат Міхоровський“, „Прокажена“.
ЕВРОПА: „Один поверх вище“.
КАСІНО: „Герої моря“.
КОПЕРНИК: „Пасажирка зайцем“ із Шерлі Темпль.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення“.
МЕТРО: „Шифра ч. 77“, „Королівство за цілунок“.
МІРАЖ: „Пенні“.
МУЗА: „Клюб жінок“.
ПАКС: „Герої Сибіру“.
ПАЛЯС: „Наречена з припадку“.
РІЯЛЬТО: „Її перше кохання“.

РАЙ: „Палата у Фляндрії“ з М. Еґерт.
СВІТ: „Петро Ібертсон“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „В тіни самітної сосни“ ревія.
ТОН: „Шаржа легкої бригади“.
УТІХА: „Анна Кареніна“ і ревія „Любовні маневри“.
ХИМЕРА: „Молодий ліс“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Аляска“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 7. вересня 1937.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 18.00 Веселі мельодії. БІЛҐОРОД 18.30 Камер. музика, 20.00 Оп. музика, 22.15 Концерт солістів, БУДАПЕШТ 17.00, 18.00 Циг. орх., 19.30 Форт., 21.25 Сальон. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 15.15, 16.06 Музика, 18.00 Сучасні пісні, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття. 19.30 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.00. 20.40, Розр. музика, 21.00 Комедія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, 20.00, 21.00 Партійний конгрес у Нірнбергу (промовляють мін. Розенберґ, Ґебельс, канц. Гітлер), ПРАГА 20.20 „Антін Дворжак“ словно-муз. авд., 20.55, 21.00 Концерт орх., спів, 22.20 Соната на альтівку і форт., РАДІО ПАРІ 19.00, 19.45 Скрипка, 20.30 Вок. дуети, 21.00, 22.00 Симфонія ч. 9. Бетовена, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер.: „Ле преціез рідікіль“ оп. Литуади, „Сальоме“ оп. Р. Штравса.

Середа, 8. вересня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 15.35 Квінтет, 18.00 „Гайдн-Моцарт“ орх. концерт, 21.00 Гумор. 22.15 Пісеньки. БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.30 Са-

льонова музика, 18.45, 19.0, Популярні мадярські арії в супр. циг. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Композ. концерт Вальт. Німана (форт.), 22.30 Соната а-моль на клявесин Генделя, КОШИЦІ 18.15 Циг. музика. МІЛЯНО 18.50, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00. „Акробати" оп. Ганна. МІНХЕН 12.30 Орх. концерт, 16.00 Концерт давньої музики, 20.10, 21.00 Конґрес у Нірнберґу (промова Гітлера). ПРАГА 14.00 Мельодії звуковиків, 17.40 Рапсодія ф-дур Томашека, 19.20 Віденські вальси, 21.20 Форт. квартет ес-дур Двожака. РАДІО ПАРІ 18.00 Для молоді, 18.15 Гумор. 19.00 Форт., 19.15, 19.30 Спів, 19.45 Скрипка, 20.15 Рецитації, 20.30, 22.00 „Люїза" оп. Шарпентієра (дир. комп.) у скороченні. РИМ 17.15 Клясична музика, 18.30, 20.40 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Вок. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 7. вересня 1937.

6.15 Раніщня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиції для шкіл, 11.15 Для шкіл: „Чародійна лекція", 11.40 Пучіні: Фрагменти з оп. „Мадам Батерфляй", з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу; 12.03 Полудневий денник, 12.15 Інформаційна газетка в українській мові, 12.25 Концерт малої орхестри, 13.55 Розр. концерт з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Дебюсі, з гр. пл., 15.25 Мистецтво повістевої техніки, 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Підвечірок під липою, словно-муз. авд. для старших дітей, 16.20 Легкий камер. концерт: обой, трубка, фагот, 16.45 Гори середущої Польщі, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.50 Туристичні гутірка, 18.00 Огляд фін.-госп. актуалій, 18.10 Концерт орх., спів, форт., 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Віля до винайму" — скеч. Г. Ерве; 19.20 Пісеньки та вальси, А. Вдовчак баритон, форт., сенот артист. 19.50 Спортові вістки, 20.00 „Богема" оп. Пучінія (трансм. із льв. Великого Театру), у перерві коло год. 20.45 Вечірній денник і хліборобські вістки, коло год. 21.45 Фрагмент із „Пана Тадея" рецитує Ст. Ярач. 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Концерт бажань.

Середа, 8. вересня 1937.

6.15 Раніщня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Для шкіл, 11.15 Для шкіл: „З пригод лісових людей", Музика з гр. пл., 11.40 Чайковський: „Лебедине озеро", фрагм. із балету, гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Хоральна пісня, з гр. пл., 12.25 Розр. концерт у вик. орх. мандол. 13.55 Година Фр. Ліста, з гр. пл.; у перерві коло год. 14.00 Діяльог ККО, 14.45 „Забава в індіян" Корн. Макушинського, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Оперова музика з гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із мого варстату, літер. нарис Остапа Ортвіна, 16.15 Пісні у вик. хору, 16.45 Відчит: Самооборона Вильна і Гродна, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Гальвані — батько електричности (у 200-ліття народин), 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 Казка для чемних шоферів, скеч Сидора Бехметюка, 18.25 Англійська пісонька з гр. пл., 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пісні у вик. хору в супр. форт.; у перерві куток гумору: Фільософічні каламбури, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Калейдоскоп. муз. авд.: спів, скрипка, саксофон, два фортепіяни, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Фрагм. із „Пана Тадея" рецитує Ст. Ярач, 22.00 Концерт, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 4. вересня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг льоко вагон стація заладування.

Пшениця одн.	27·50—28·50
Пшениця зб.	27·00—28·00
Жито зб.	21·00—22·00
Ячмінь пашн.	16·50—17·00
Ячмінь 640	17·50—18·00
Ячмінь 680	18·50—19·00
Овес легко задош.	17·00—18·00
„ незадош.	19·00—20·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	56·00—57·00
Вика темна нового збору	18·00—19·00
Вика сіра	17·00—18·00
Насіння льону	45·00—46·00
Гречка	17·00—18·00

Пшениця, жито, гречка подешевіли Тенденція на ці роди збіжжя знижкова.

За овес з Радехова і Перемишляни не можна було осягнути без прібки ціни 17 зол. Сьогодні продано після присланих прібок по ціні зол. 19·50 льоко стація заладування. Чекаємо на прібки вівса з Камінки і Збаража.

Ми просимо вже кілька разів ПСК. покликуватися все на евіденц. число проданих вагонів збіжжя. Є конечно рівнож подавати евід. число при висилці дуплікатів. Задля браку такого числа зайшла сьогодні прикра ошибка яка могла спричинити Городенці поважну страту.

ЦЕНТРОСОЮЗ

Радіокутик.

КОСМІЧНЕ ПРОМІННЯ — НАЙКОРОТШІ ХВИЛІ ЕТЕРУ.

Космічне проміння є ніби альхеміком природи: воно спричинює зміну або трансмутацію первнів та цілу низку явищ, про які не снилося вченим. Воно находиться у міжзоряних просторах і прибуваючи до нас з пустих, темних міжгалактичних верств, вони бомбардують земну кулю просто з незвичайною енерґією, якої проникливість перевищує в сотні разів проміння Рентґена.

Щоб зрозуміти характер космічних проміннів, варто пригадати, що знаний тепер засяг хвиль етеру починається від коло 30.000 метрів, що відповідає частоті тремтінь 10.000 періодів на секунду, тобто 10 кільоциклів. Відси, аж до 0,04 центиметра або до частоти 7.500 мегациклів містяться хвилі Гертца тобто радіові хвилі. Потім приходять теплові хвилі, хвилі підчервоні, видне світло, ультра-фіолетові проміні, проміні X (Рентґена) — альфа, бета і ґама і врешті космічні проміні з найкоротшою довжиною хвилі і найбільшою частотою.

Частота проміннів X рівна коло 2 трилійонів мегациклів. Проміні альфа, бета і ґама повстають при розкладі радіоактивних тіл і мають частоту до 300 трилійонів мегациклів. Космічні проміні відзначаються найбільшою знаною досі частотою до 30.000 трилійонів мегациклів.

Внаслідок нечувано великої частоти тремтінь, енерґія проникання космічних проміннів незвичайно велика. Для порівнання варто навести, що найтвердіші проміні Рентґена, добуті в лябораторії, можуть проникати через оливяну стінку завгрубшки щонайбільш 18 міліметр. тоді як космічні проміні, після переходу через цілу земну атмосферу (що рівняється верстві ртуті завгрубшки 75 мм.) мають ще досить енерґії, щоб проникнути через 60-метрову верству води (що рівняється півтораметровій верстві олива. Отже, нічого дивного, що проміні з такою великою енерґією мають вплив на хід земних явищ, зокрема на фізіольоґічні процеси.

Космічним проміннім завдячуємо між ін. творення нових родів. Врештою, природу цих проміннів не знаємо ще докладно і вони є тепер предметом наукових дослідів.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.